

hêviya gel

Sal: 1
Hejmar: 3
Ç.Paşin 1986

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BİNDEST YEKBIN!

KERKÛK'E SARKMA ÖZLEMİ SÖMÜRGEÇİ TÜRK DEVLETİNİN KURSAĞINDA KALACAKTIR !

Son yıllarda, peryodik ara-
lıklarla Güney Kürdistan'a sal-
dıırı operasyonları düzenleyen
Türk devleti bu kez "Ansızın"
(!) Kerkük meselesini tartış-
maya başladı. Gericici Türk
basınında manşetlerden ve-
rilen haberler, bazı haber mer-
kezlerinin yürüttükleri tartış-
malar, kimi köşe yazarlarının
yorumları ve H.Avni Güler gi-
bi subay eskisi parlamenter-
lerin konuyu meclise kadar
götürmeleri ilginçtir. Ve bazı
gerçekleri bilince çıkarmak-
tadır.

Herşeyden önce, bazı aklı-
evellerin "şaşkınlıklarına"
rağmen Kerkük meselesi Tür-
kiyenin gündemine "ansızın"
giren yada sadece "birileri"
tarafından tartışılmak istenen
bir konu değil. Ayrıca sorunu
tek başına, Avrupa, Asya ve
Ortadoğu kavşağında kendisi-
ni "Alikıran başkesen" bir
güç sayan Türk devletinin şar-
latanlığına da bağlamamak ge-
reker. Çünkü Kerkük üzerinde
yoğunlaşan tartışmalar, Kür-
distanın diğer parçalarına ve
bu arada Güney Kürdistan'a
düzenlenen kara ve hava saldı-
rılarıyla amaçlanan gerçekleri
açığa çıkarmakla kalmıyor;
Türk devletinin Kerkük'e sark-
ma özleminin, aynı zamanda
bir bütün olarak Kürt ulusal
hareketini ve Ortadoğu'yu
kapsayan emperyalist-gerici
planın yeni bir halkası oldu-
ğunu çok açık bir biçimde
gösteriyor. Örneğin Milliyette
bazı eski dış işleri bakanları
ve hukukçuların görüşlerine
de yer verilerek şöyle bir "se-
naryo"canlandırılıyor:

"İran, savaşta son saldırıya
hazırlanıyor. Humeyni, Sad-
dama son darbeyi vuracağı
anda Türkiye devreye girecek
ve petrol bölgesi Kerkük'e
müdahale edecek.

"Buna Sovyetler Birliği şid-
detle karşı çıkacak, Türkiye
nin askerlerini Kerkük'ten
çekmesini isteyecek.

"Bu durumda Amerika dev-
reye girecek. Türkiye'nin yan-
ında yer alacak. Muhtemel
bir Sovyet 'saldırısına' kar-
şı 'Çevik Kuvveti' Doğu Ana-
dolu'da alt yapısı hazırlanmış
meydanlara ve garnizonlara
yerleştirilecek.

"Kıbrıs Harekatında olduğu
gibi, 'milli gururu' şahlanacak
olan Türk kamuoyu, bütün
risklere rağmen bu askeri ha-
rekati destekliyecek. Halkın
gözünde başta Özal olmak ü-
zere diğer yöneticiler 'kahra-
man' sayılacak.

"Kerkük'e giren Türkiye,
hem buradaki soydaşlarını
'kurtaracak', hem de geçmiş-
te zaten Misaki Milli sınırları
içinde bulunan bu zengin
petrol bölgesine sahip ola-
cak." (Milliyet, 16 Ekim
1986)

Tercuman'dan Ergun Göze
ise, "Kerkük senaryosu"nu,
"Bu, Amerikanın tuzağıdır.
Batı İran'ı durdurmak, ceza-
landırmak istemektedir, bu-
nun için de Türkiye'yi kul-
lanmak istiyorlar." biçiminde
niteleyen eski dışişleri Baka-
nı H.Esat gibi sosyal demok-
ratları eleştiriyor, "senaryo-
nun" gerçekleştirilmesini isti-
yor. Ancak bir farkla:

"Bu çok yönlü, çok şıklı,
çok alternatifli bir politika
olmalı. Neden hemence 'bin
akınlarda çocuklar gibi şen-
dik' diye Kerkük'ü istila şıkki-
na saplanıyoruz? Birçok ihtimal
sıralanabilir, şöyleki;

"1. O bölgede müstakil bir
'Kerkük Türk Cumhuriyeti'
kurulabilir.'

"2. Olmazsa orada otonom
bölge meydana getirilip, Tür-
kiye-İrak-Pakistan ve hatta İ-

ran'ın garantisi altına konabi-
lir.

"3. O da olmazsa Kerkük
Türklerine Irak bir muhtari-
yet tanır ve tarihi petrol hak-

larını teslim eder ve Türk pet-
rol boru hattını emniyete ala-
cak hükümler ve tedbirler ge-
tirilir."

Devamı Sayfa 15'te

DEMOKRASİ MÜCADELESİ VE KÜRT ULUSAL SORUNU

Türkiyede sol hareket, yıllarca demokrasi mücadelesini tar-
tıştı. Özellikle faşizmin iktidarı ele geçirmesi ile, demokrasi
savaşımına ilişkin tartışmalar, yine baş sırayı aldı. Kuşkusuz
demokrasi mücadelesi üzerinde yoğunlaşmak, demokratik
mücadelenin hedeflerini netleştirmek ve onun sosyalist müca-
dele ile olan kopmaz bağlarını doğru kavramak bakımından
doğal ve doğal olduğu kadar da gereklidir. Ancak Türk solu-
nun önemli bir kesiminin ve onun hamuruyla yoğrulmuş
ya da onun ahlakı ile terbiye edilmiş kimi Kürt örgütlerinin
sözkonusu tartışmalarında isabet yok. Çünkü onların tartış-
malarını belirleyen öğeler, işçi sınıfı, Kürdistan halkı, emek-
çi yığınlar ve tekellerin baskısına maruz kalan diğer toplum
kesimlerinin yapılarında taşıdığı nesnel olanaklar ve yine bu
sınıf ve tabakaların demokratik talepleri değil; daha çok de-
ğişen süreçlere denk düşen güçler dengesi ve burjuvazinin
icazet sınırları oluyor. Yaklaşım bu olunca, devrim ve demok-
rasi adına, kavramların çarpıtılması, demokrasi mücadelesinin
soysuzlaştırılmak istenmesi ve onun burjuvazinin koyduğu
yasal çerçeveye hapsedilmesi için "kırk dereden su getiril-
mesi", kaçınılmaz olur.

Nitekim günümüzde sol hareketin büyük bir kesiminde gö-
rülen hızlı sağa kayışa kaynaklık eden de budur. Örneğin
yığınların kin ve öfkeleri, Başbakanı çekilen yuhalamalara,
değişik türden protestolara dönüşerek gelişirken, solun bazı
kesimleri, hala faşizmin koyduğu yasal sınırlar içinde parti-
leşerek kitlelerin gerisinden kitlelere "temkinli" çağrılar ya-
pan sosyal demokratlarla davranış birliği içine girmenin ko-
şullarını yaratmaya çalışıyorlar. (Bak. Yarı Der. , s.59)
Yine bu kesimler, burjuvazinin bütün gücüyle Kürdistan halkı-
mıza saldırmakta olduğu, hatta Kürdistan'ın diğer parçaları-
nı da işgale hazırlandığı bir dönemde, demokrasi mücade-
lesi adına Kürt ulusunun kendi kaderini özgürce belirleme-
sine yan çiziyor; O'nun varlığını tartışmanın bile sosyal
demokratlarla biraraya gelmelerine engel olabileceğini şu
ya da bu vesile ile belirtmekten de geri kalmıyor. (Bak. ,
12 Eylül Pro.Eylem Tar. , H.Gel, s.2) Bu düşüncenin esas
hamisi olan TKP, TIP, TSİP gibi "işçi sınıfı partileri" , dün
için gerekl gördükleri "Sol Birlik"i bile, artık sosyal demok-
rat ve "liberal" burjuvazi ile biraraya gelmenin karşısında bir
engel olarak görüyor; onun Kürt ortaklarını boşamanın
yollarını arıyorlar. "Sol Birlik" in Kürdistanlı Ortaklarıysa,
Devamı Sayfa 4'de

ARTAN ULUSAL BİLİNÇ BİRLİK İSTEMİNİ GÜÇLENDİRİYOR

Son yıllarda ülkemiz Kürdistan'da ulusal bilinç hızla gelişiyor. 1980 yılı öncesinde, faşist ve gerici bir yapının egemen olduğu bölgemizde, şimdi son derece olumlu gelişmeler gözleniyor. Bu gözlemlerimden biri olan, karşılaştığım bir olayı örnek olarak vermek istiyorum. Görevinden alınan bir subay, kendi gerçeğini şöyle anlatıyor:

"Önceleri bizim aile çevremizin çoğunluğu MHP'li idi. Ben de o sırada MHP'nin aktif elemanlarındandım. Çünkü okuduğum okullarda faşistler etkin oldukları için onlardan etkilenmiştim. Ve öğrencilik döneminden subay olduktan bir süre sonraya kadar o düşünceye hizmet ettim. Assubay olarak ilk defa batıda göreve başladım. Ancak 1980 sonrası beni Kürdistan'a gönderdiler.bölgelerinde görev yaptım. Bu bölgelerde göreve başlayınca kadar ben hala aşırı bir Türk milliyetçisi idim, faşist ideolojiyi savunuyordum. Ancak, buralarda görev yaparken halkımı daha yakından tanıma olanağını buldum ve bu durum karşısında bende bir değişme meydana geldi. Her gün silah ve insan arama bahanesiyle gidip köyleri basıyorduk. Bu baskınlar sırasında köylüleri her türlü dayak ve işkenceden geçiriyorduk. Köylülerin çoğu tek kelime Türkçe bilmiyordu. Bunlara uygulanan vahşi baskılar, görülmedik işkenceler beni derin derin düşünmeye sevketti. Bu arada çelişkiye düştüm ve kendi kendime daha çok soru sormaya başladım. Neden bu insanlara bu kadar hakaret yapılıyor? Suçları nedir? Batı ve doğudaki uygulamalar arasında neden bu kadar fark gözeleniyor? Çünkü daha önce batıda görev yaptığım zaman böyle bir şey görmemiştim. Daha sonra iyi düşününce ve bunları karşılaştınca anladım ki, bu insanlar, bu halk farklı nitelikler taşıyordu ve Türk ulusundan değillerdi. Onun için bunlar üzerinde bu

kadar vahşet sürüyordu. Ayrıca ben de Kürdüm ve Kürtçe biliyorum. O nedenle baskı gören bu insanların bağırtı ve sızlamalarını duyuyor ve anlıyordum. O zaman kendimi bu halka daha yakın bulduğumu görmeye başladım ve giderek bu zulüm altında inleyen insanlara acıyor, baskıyı yaptırana da o ölçüde kinim artıyordu.

Bu durum çok sürmedi. Kendi benliğime kavuştum. Bundan sonra artık kendi yetki ve olanaklarının elverdiği ölçüde, bu insanlarıma yardımcı olmaya çalıştım, didindim. Fakat bu uzun sürmedi. Kendi rejimlerine yararlı olmadığımı sezdiler ve hemen beni görevden aldılar. Gerçi buna sonradan ben de memnun oldum. Şimdi daha rahat bir şekilde kendi çevremde, faşist düşünceyi yok etmek ve onları birer Kürt yurtseveri yapmak için çalışıyorum. Şimdiden çevremdeki insanların çoğunu olumlu yönde etkiledim. Onlara, bizim kim olduğumuzu ve ne yapmamız gerektiğini anlatıyorum. Ayrıca subay arkadaşlarım da var. Onlarla da arasıra görüşüyorum. Bu dönemde Kürt Assubay ve subayları özellikle Kürdistan'a gönderiyorlar. Bundan amaçları, Kürtleri birbirine karşı kullanmak, bizi birbirimize vurdurtmaktır. Bu sorunu subay arkadaşlarla görüştüm. Onların bu konuda uyanık olmalarını ve dikkatli davranmalarını söyledim. Bunlardan bazıları mecbur kaldıkları için görevi istemiyerek yapıyorlar.

Bu gün en önemli isteğimiz, sömürgeci-faşistlere karşı bütün siyasi örgütlerin tek cephe- de birleşmeleridir. O zaman, bize düşen görevleri yerine getirmeye çalışırız. Aslında bugün de bize önemli bazı görevler düşüyor. En azından yurtsever hareketi geliştirmek, halkını ve ülkesini düşmana karşı savunmak bizim de görevimizdir. Ancak ben hiç bir örgüt üyesi değilim. Fakat elimden geldiği kadar örgütlerin politikalarını izlemeye çalışıyorum. Yeni bir haber duydum. İki siyasi hareket

arasında birlik oluşmuş. Buna çok sevindim. Fakat halen bunların ne getirdiklerini bilmiyorum, öğrenmeye çalışıyorum. Hepimizin baş isteği birliktir."

Yoldaşlar!

İşte, bir "emekli" edilmiş subayın anlattıkları ve istemi.

Gerçekten bugün halkımız sömürgeci-faşistlerin açık saldırılarıyla karşı karşıya kalmıştır. Kürdistan'da her gün olumlu olumsuz birçok olay meydana gelmektedir. Bu durum karşısında, biz devrimci hareketlerin taşıdığı görev ve sorumlulukları daha da artırıyor. Bu gün halkımızın karşı karşıya kaldığı ağır saldırılara karşı koymak, tek tek örgütün boyunu aşılıyor. Bu nedenle, ulusal güçlerimizi bir araya toplamak, birleşmek, güç ve eylem birliklerini sağlamak gerekiyor. Devrimci kadroların, yurtsever halkımızın temel istemi budur. Bu istemlere kulak vermeli ve halkımızın soylu mücadelesini omuzlayabilecek devrimci birliklerin oluşması için elimizden geleni yapmalıyız. İşçi sınıfının ve yoksul köylülüğün sınıfsal çıkarları temelinde, ilkel, siyasal-örgütsel birliği savunularla tek bir örgütte birleşmeli, ayrıca tek örgütte birleşemeyenler ise, Ulusal Kurtuluş Programı çerçevesinde güçlerini birleştirmelidirler. Ülkemiz ve halkımız için en gerçekçi ve doğru yol budur.

Yaşasın birlik hareketimiz!

SİDAR-KURDISTAN

* * *

MÜCADELEMİZ GÜÇ
KAZANIYOR

Yoldaşlar!

Birlik Deklarasyonunu Kürdistan'ın tüm bölgelerine ulaştırdık. Burada birliğimize gösterilen ilgi oldukça fazla. Hemen hemen tüm siyasi akımlardan bize katılanlar var. Ayrıca yurtsever kesimler birliğimizi çok olumlu bir gelişme olarak görüyor ve şöyle diyorlar: "Bu koşullarda yapılması gereken vehalkımızın istemlerine uygun olan böyle- si devrimci birliklerdir." Bunu içtenlikle isteyenler ve söyleyenlerin dışında, yüzümüzü

karşı iyi görenen, fakat arkamızda da dedikodudan başka bir iş yapmayan iki yüzlüler de var.

Yoldaşlar!

Ülkede devrimci çalışmalarımızı canla başla yürütürken, karşılaştığımız kimi sağ sapma içinde olanların, içine girdikleri acizlik ve zavalhlıklara da tanık olduk. Birçok hareket, örgütsel çalışmaları tatil ederek kadroları çürümeye terketmiş... Geçmişte sağ çizgiler içinde yer alanlar, ne kendi örgütleriyle ilişki kuruyor ve ne de örgütleri onları anyor. Tek bir yayınları ülke içine girmiyor, dağıtılmıyor. Bu şekilde yozlaşmaya, çürümeye terk edilenler, ideolojik gerilemenin getirdiği siyasi olmayan tavırlara baş vuruyor, dönemin ve koşulların zorluklarını bahane ederek moralsizlikten başka bir şey üretmiyorlar. Üstelik, dürüst ve fedakarca çalışan, fakat kendilerinden olmayan devrimcilere, insanın inanamayacağı kadar çirkin karamalalarda bulunuyorlar. Kimilerini devrimciliği bırakmakla, kimilerini para yemekle, kimilerini karşı-devrim saflarına geçmekle, kimilerini de abilerinin koltuklarına göz dikmekle, (...) suçluyorlar.

Ama bu devrimci dürüstlikle bağdaşmayan tavırları, sonuçta kendilerinin aleyhine oluyor ve yurtsever çevrelerden gittikçe tecrit oluyorlar. Ayrıca ülkedeki çalışmalarımız geliştikçe, bunların karamalaları da boşa çıkıyor ve çevrelerinde kalan insan sayısı giderek azalıyor. Bu şekilde ortaya saçtıkları dedikoduları dinleyenlerin sayısı azaldıkça daha bir hırçınlaşarak, bu defa o insanları başka taktiklerle oyalamaya çalışıyorlar. Tabi devrimci hareketi geliştirmeyi düşünmedikleri, pasifizmde ayak drettikleri için çamura bulaşıyorlar. Kendilerinin ulusal kurtuluş savaşımının başarısına olan inançları azaldığı ve bu nedenle korkaklaştıkları için, bazıları da yıldırarak yanlarında tutmaya çalışıyorlar. Bakın bunlardan biri bir arkadaşına ay-

I-KDP İLE KYB ARASINDA ANLAŞMA SAĞLANDI

Irak- Kürdistan Demokrat Partisi (I-KDP) ile Kürdistan Yurtsever Birliği (KYB) yöneticileri arasında 7-8 Kasım 1986'da yapılan toplantıda, her iki hareket arasında, bazı ortak noktalarda görüş birliğine varılarak, bunu bir bildiri ile kamuoyuna açıkladılar. Her iki hareketin ortak imzasını taşıyan açıklama henüz elimize ulaşamadı. Ancak, I-KDP Politik Büro'su imzasıyla yapılan kısa duyuruya dayanarak okurlarımıza şu bilgileri verebiliyoruz:

I-KDP ve KYB yöneticileri arasında 7-8 Kasım 1986'da yapılan toplantıda, her iki hareket arasında askeri ve siyasi bir ittifaka varıldı. Bu anlaşmaya göre;

- 1- Her iki hareket arasında süren kardeş kavgasına son verilecek, bundan sonra sorunları görüşme yoluyla çözeceklerdir. Her çeşit faaliyetlerinde birbirlerinin aleyhinde çalışmayacaklar.
- 2- Her iki taraf güçlerini ve mücadelelerini Irak 'ta BAAS rejiminin yıkılması uğruna kullanacaklar.

Besbelli ki, bu iki hareket arasında eskiden beri var olan

bu sorunlar, Kürt ulusal davasının önünde bir engel teşkil ediyordu. Varılan bu yeni anlaşma, Kürdistan ve Irak devriminin yollarını açacak ve bunu sağlamlaştırıp güçlendirecektir.

Güney Kürdistan'daki (Irak Kürdistan'ı) iki temel yurtsever güç arasında varılan bu anlaşma, Kürdistan'da yaşanan birçok olumsuzluğu aşmaya hizmet edebilecek niteliktedir. Biryandan var olan kardeş kavgasına son verilecek, en geniş yurtsever güçlerin biraraya gelmelerini kolaylaştıracak; öte yandan da, bu birliğin sürekli kılınması halinde, giderek Kürdistan ulusal kurtuluş hareketlerinin birlik ve beraberliklerini güçlendirecek ve bu durum genelde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine önemli bir ivme kazandıracaktır.

Ulusal demokratik güçleri ortak düşmana karşı yönelten, halkımızın temel çıkar ve istemi doğrultusunda atılan bu olumlu adımın hayata geçirilmesini ve kalıcılıştırılmasını dileriz.

28 EYLÜL ARA SEÇİM SONUÇLARI

28 Eylül'de yerleri boşalan milletvekilliği için, İstanbul, Ankara, İzmir, Samsun, Manisa, Zonguldak, Gaziantep, Bingöl, Burdur ve Niğde illerinin 11 seçim bölgesinde yapılan ara seçim sonuçları belli oldu. Tüm burjuva partilerinin katıldığı, siyasi yasaklı bazı burjuva politikacıların boy gösterdiği ve bu nedenle bir ölçüde genel seçim havasına bürünen bu seçimlerde seçilen 11 milletvekilliğinden 6'sını ANAP, 4'ünü DYP ve birini de SHP aldı. Oy oranının partilere göre dağılımı ise şöyle oldu: ANAP yüzde 32, DYP yüzde 24, SHP yüzde 23, DSP yüzde 8, RP yüzde 5,5 ve geriye kalan yüzde 7,5 ise, diğer küçük partilere dağıldı.

Bu sonuçlara göre, seçimlerden önce büyük bir iddiayla "bütün partileri ezer geçeriz, seçimlerde 11-0 sonucunu alırız" diyen Turgut Özal hükümeti önemli bir darbe yemiş oluyordu. Her türlü baskı ve anti-demokratik uygulamaların yürürlükte olduğu koşullarda iktidarın tüm olanaklarını ve sermayenin gücünü kullanan T.Özal'ın ANAP'ı, yine de beklediği sonucu alamadı. Bu

seçimlerde kitleler, faşist cuntaya, izlenen ekonomik politikaya karşı tepkilerini bir ölçüde ANAP'a oy veriyerek göstermek istedi. Çok olumsuz koşullarda bile yapılan seçimler gösteriyorki, emekçi halklarımız, cuntayla işbirliği içinde olan partileri sürekli red ediyor ve cuntaya karşı alternatif arayışları içinde bulunuyor.

Ara seçimlerin en büyük sürprizi Demirel'in açıkça sahip çıktığı DYP'nin 2. parti durumuna yükselmesi olmuştur. Kuşkusuz bunda, Demirel'in kendine özgü bir üslupla halkla diyaloga girebilmesi, militarizme karşı kimitavırlar alması, cuntaya yer yer meydan okuyarak, parlamento dışı mücadele biçimlerine baş vurması, siyasi yasaklara karşı direnmesi gibi etkenlerin büyük payı olmuştur. Öteyandan da sömürgeci tekeli burjuvazinin el altından Demirel'i desteklemesi, O'nu geleceğe hazırlamak istemesi de eklenince Demirel'in başarı şansı artmış oluyordu. Nitekim sömürgeci tekeli burjuvazinin uzun vadede Demirel'i tercih ettiği konusu seçimlerden sonra daha bir belirginlik kazandı.

Buna karşın SHP, cunta-

nın başı Evren ve orduyla açık polemiklere girmeye kaçındı, yalnız özal hükümetinin uygulamalarını eleştirmekle yetindi. Kitlelere net bir alternatif gösteremedi; genel af, demokratik hak ve özgürlükler gibi talepleri kararlıca savunamadı. Rejime karşı gelişen tepkileri aktif bir politika izleyerek SHP'ye kanalize edemedi. Mücadelesini parlamento içinde hapsederek "yu muşak, ağırbaşlı" bir devlet politikasını sürdürmeye çalıştı. Ayrıca Türk devletinin Kürdistan'da yürüttüğü kanlı soykırım savaşını teşhir etmek yerine onlara akıl hocalığı yaptı. Tüm bu olumsuzlukları ve geçmişte denenen CHP iktidarını göz önünde bulunduran emekçi halk kesimleri, faşizmden kurtulmak için SHP'yi kurtuluş alternatifi olarak görmediler. SHP'nin kendisi de değişik burjuva basınının desteğine rağmen ve ana muhalefet partisi olmanın sağladığı avantajları yerinde kullanamadı. Seçimler boyunca politikleşen kitlelerin demokratik taleplerinin gerisinde kaldı. Program olarak yetersizliği bir yana, kendi kararsızlığı ve beceriksizliği de eklenince SHP bugün bilinen başarısız duruma düştü.

Hareketimiz seçimlerden önce burjuva muhalefetinin durumunu ortaya koyarak, bu koşullarda yapılacak 28 Eylül ara seçimlerinin demokrasi açısından olumlu bir sonuç veremeyeceğine işaret etmişti. Aynı zamanda Kürdistan hareketleri açısından Burjuva partilerinden birini kitlelere alternatif olarak gösterilmesinin yanlışlığını vurgulayarak dikkatleri devrimci bir halk muhalefetinin geliştirilmesi üzerine çekmeye çalışmıştı. Yaşam, bizim bu politikamızın doğru olduğunu, kitleleri burjuva partilerinin kuyruğuna takarak umutlandırmaya çalışmanın ve sonradan bu umutlarının yıkılmasının zararlı sonuçlarını göstermiştir.

Evet, bu seçimler cuntanın geniş emekçi kitleler tarafından istenmediğini ortaya çıkarmıştır. Ancak, sol güçler kitlelere devrimci demokratik bir alternatif götüremediklerinden iktidar alternatifini yine tekeli burjuvazinin kendisi yaratmaya çalışmıştır. Seçim sonuçlarının ortaya çıkmasından sonra Demirel'in liderliğinde DYP toparlanırken, başarısızlığa uğrayan ANAP ve SHP'de iç bunalımlar başgöstermiştir.

Baştarafı Sayfa 1'de

varlık nedenlerinin ciddi bir tartışma konusu haline gelmesine rağmen, boşanmaya razı olmuyor, kuyrukçulukta ısrar ediyorlar. Ne ki, burjuva muhalefetin cazibe merkezi oluşunun etkileri sadece sağda olan güçleri, daha da sağa çekmekle kalmıyor, diğer bazı radikal güçleri de yavaş yavaş etki alanına çekiyor. Sağa kayış ise, çarpıtılan kavramlar, anti-faşist mücadele ve legaliteden yararlanmanın ardına gizlenilerek aklanmak isteniyor.

Oysa demokrasi mücadelesi, güçler dengesi, burjuvazinin yaktığı yeşil ışıklar ve koyduğu yasal sınırlar üzerinde inşa edilemez ve bazı kavramlar kalkan yapılar ya da çarpıtılarak soysuzlaştırılmaz. Çünkü demokrasi mücadelesi, değişik sınıf ve katmanların, ağırlıklı olarak halk güçlerinin demokratik özelemleri ekseninde yükselen demokratik savaşım sürecinde biçimlenir. Ulusların kendi kaderlerini özgürce belirlemelerini, emperyalizme, faşizme, tekellerin egemenliğine, militarizme, toprak ağalığına karşı savaşımı, 8 saatlik iş günü, kadınlara eşit haklar verilmesi ve barış mücadelesini içerir. Ki butalepler, üst-yapı ve politikayla ilgilidir. Ve tek başlarına alındıklarında, kapitalizmin çerçevesini aşmayan bu istemler için yürütülen savaşım, sınıf mücadelesini ve devleti ilgilendiren yönlerine rağmen, DEMOKRATİK BİR SAVAŞIMDIR.

Diğer yandan, demokratik savaşım karmaşık ve çelişkilerle dolu bir seyir izleyerek gelişir. Demokrasi mücadelesine katılan ya da kazanılmak istenen toplumsal kesimler arasında sınıfsal bir homojenlik yoktur. Demokratik hareket içinde sosyalistlerden sosyalizme karşı olanlara kadar çeşitli eğilimler, onların siyasal örgütleri, demokratik yığın ve meslek kuruluşları da bulunabilir. Kuşkusuz demokrasi kavgası içinde bütün bu toplumsal kesimlerin çıkar ve özelemlerini demokratik hareketin ortak hedefleri üzerinde birleştirmek kolay değildir. Ayrıca sözkonusu talepleri içeren demokratik değişikliklerin, kapitalist düzen içinde gerçekleştirilebilirliği de tartışılabilir. Ancak demokratik mücadelede esas ve belirleyici olan, anılan demokratik değişikliklerin kapitalizmin sınırları içinde gerçekleşip gerçekleşmeyeceği değil, gerçekleşme ihtimalleri "binde bir bile olsa", gerçekleştirilmeleri için ısrarlı ve inatçı bir savaşımın sürdürülmesi; reformist çıkarlar uğruna bu savaşımın perspektiflerinden asla ödün verilmemesidir. İşte bazı aklı evellerin demokratik ve siyasal örgütlerin işlevlerini çekiştirmelerine, anti-faşist mücadeleyi fetişleştirerek Kürt ulusunun kendi kaderini özgürce belirlemesini ve diğer kimi demokratik talepleri kararlıca savunmaktan yan çizmelerine rağmen, bu, siyasal ve demokratik örgütleri, farklı toplumsal kesimleri, demokratik hareketin hedeflerinde birleştirebilmenin teminatı ve yegane çıkış yoludur. Çarlık Rusya'sında gericiliğe karşı yürütülen mücadele, onu izleyen demokratik devrimlerin zengin deneyimleri ve 48 yıllık faşist diktatörlük koşullarında savaşımını sürdüren Portekiz Komünist Partisinin örnek davranışı bu bakımdan öğretici derslerle doludur. Kaldı ki, sorunu, sadece demokratik savaşımın perspektifleriyle sınırlandırmak da doğru değildir. Demokrasi mücadelesini, sosyalist devrim mücadelesinin bir bileşeni olarak ele almak ve birincisini ikincisine bağımlı kılmayı da bilmek gerekir. Demokratik savaşım sürecindeki iç çelişkilerle çözümlü olduğu gibi, bu konuda da, en büyük görev ve sorumluluğun işçi sınıfına düştüğü açıktır.

FERAGAT AMA NEDEN VE NE İÇİN? ..

Demokratik hareketin çağımızın karakteristik bir özelliği haline gelmiş olmasına karşın, hala demokrasi kavgasında Kürt ulusunun, kendi kaderini özgürce belirlemesinden ödün vermesi ya da bu en temel demokratik talebinden feragatte bulunması isteniyor! Söz konusu istemlerin seslendirdikleri anlayışlara göre, feragatte bulunması gereken tarafın Kürdis-

tan halkı, istenen ödünün; kendi kaderini tayin hakkından vazgeçmek veya onu belirsiz tarihlere ertelemek, olduğu açık. Ama feragatin hangi sınıf adına ve niçin istendiğini, sorunu biraz daha açarak kavramak gerekir.

Herşeyden önce, Kürdistan halkından istenen feragat, yeni bir fenomen değildir. Yakın tarihimizde bizzat işçi sınıfı adına, Irak'da da Baas rejiminin "kapitalist olmayan yoldan sosyalizme geçişi", İran'da emperyalizme ve monarşiye karşı savaş ekseninde gelişen devrimin "ilerletilmesi" için, Kürt ulusunun özgürlük mücadelesinden vazgeçmesi istendiği biliniyor. Ve yine sözü edilen ülkelerin 'komünist' ve 'işçi partilerinin' Kürdistan halkına rağmen ve burjuvazilerini "ilerleterek" ülkelerinde demokrasi ve sosyalizmi kuramadıkları, hatta kuyruklarına takıldıkları burjuvazilerinden ağır darbeler yiyerek bunun bedelini ödedikleri ve sonuçta da Kürdistan'daki özgür bölgelerde barınmak zorunda kaldıkları çok iyi biliniyor. Fakat tarihin bu ibret verici derslerine karşın hala işçi sınıfı adına bazı Türkiye'li 'komünist' ve 'işçi partileri', Türk aydın ve demokratları, Komşu ülkelerin kardeş partilerinin dünkü politikalarında ısrar ediyor; anti-faşist mücadele için, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkından feragatte bulunmasını istiyorlar. Daha açıkçası, anti faşist mücadele yi, Kürdistan halkına dayatılan sömürge savaşımının karşısına koyuyorlar!..

Oysa faşizme karşı savaşımı Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı ya da yukarıda sıraladığımız diğer demokratik taleplerin karşısına koymak veya onlardan soyutlamaya çalışmak, reformizmin de ötesinde saçmalamaktır. Kaldı ki, Kürdistan halkına dayatılan bir soykırım savaşı var orta yerde.. Ve faşist sömürgecilik, ülkemizin diğer parçalarına yönelik işgalci saldırılarıyla bunu pekiştirmek, sürekli kılmak istiyor. Bu yüzden Kürdistan'da yürütülen sömürge savaşına karşı çıkmak, Türkiye işçi sınıfı, Türk aydın ve emekçileri açısından da baş sorundur ve en az faşizme karşı mücadele kadar acil ve demokratik bir görevdir. Ancak "yasakları savma kabilinden" bu görevin üstesinden gelinemez. Çünkü Kürdistan halkına dayatılan haksız savaşa karşı çıkmak, sözkonusu savaşın sebep ve sonuçlarını, halklarımıza getireceği yıkımı ve barışın nasıl gerçekleştirilebileceğini bütün çıplaklığıyla ortaya koymak demektir. Başka bir deyişle, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını yüreklile savunmak; bu yolda kararlı bir savaşım yürütmek demektir. Ki bu, aynı zamanda faşist sömürgeciliğin ölmeye ve öldürmeye zorladığı halk çocuklarına karşı yürüttüğü caniyane eylemleri, sömürge savaşımının Türk ekonomisine getireceği yıkımı ve Türkiye'nin emperyalizme olan bağımlılığını arttıracağını kamuoyunda bilince çıkarmak bakımından da gerekli ve zorunludur. Ayrıca bu günümüz koşullarında şövenizme karşı mücadelenin asgari koşulu ve ayrıcalığıdır da..

Sonuç olarak şunu belirtelim ki, Türkiye ve Kürdistan koşullarında, faşizme ve sömürgeciliğe karşı savaş kopmaz bir bütündür. Birini diğerinin önüne ya da karşısına koymanın hiçbir nesnel dayanağı yoktur. Sözkonusu savaşın çakışan ortak paydaları, demokrasi mücadelesinde kavranması gereken ana halkadır. Bu halkanın doğru kavranması için, birilerinin birşeylerden feragat etmeleri gerekiyorsa(ki, gerekiyor) , feragatte bulunması gerekenler, Kürdistan işçi sınıfı ve halkı değil; en başta burjuva kuyrukçuluğunda ayak direten kimi 'komünist' ve 'işçi partileri' ve sömürgeci devlet politikasının bentlerini henüz aşamayan Türk aydın ve demokratlarıdır. Bu çevrelerin burjuva kuyrukçuluğunu süratle terketmeleri, Kürdistan halkına dayatılan sömürge savaşına karşı kararlıca direnmeleri gerekiyor. Aksi halde ortak düşmana karşı geliştirilen demokrasi savaşımı ciddi yaralar alacak. Ve doğacak durumun baş sorumlusu, sağa kayış sürecinde hızlı adımlarla "ilerleyen"reformist güçler, Türk aydın ve demokratları olacaktır.

Reykjavik'te Reagan'ın maskesi birkez daha düştü

Nükleer silahların üretiminin ve gelişkinliğinin aldığı korkunç boyutlar ve buna ek olarak da ABD'nin yıldızlar savaşı diye bilinen ve SDİ diye adlandırılan uzayı silahlandırma projesi tüm insanlığı gelecek kaygısına düşürmüştür.

Bilindiği gibi yakın tarihimize, II. Dünya Savaşında, Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan atom bombalarının yol açtığı korkunç felaket, can kaybı ve yıkım insanlığa büyük ve acı bir ders olmuştur. Bugün artık meydana gelebilecek bir nükleer savaşta kazananın olmayacağı ve bu savaşın ardından yaşam kalmayacağı biliniyor. Bu nedenle insanlık silahsızlanma ve barış mücadelesine daha bir önem veriyor. Barışla ilgili her çaba destek görüyor ve barış görüşmeleri merakla izleniyor. Barış mücadelesi, Sosyalist Sistem ve dünya ilericilerinin desteğiyle her geçen gün daha çok kitleyi içine alarak büyüyor.

Bu nedenle, dünya barışını teminat altına almayı hedefleyen SSCB ile dünyayı ve uzayı bir silah deposu haline getirmeye çalışan ABD arasındaki ikili zirve toplantıları umutla izlenir olmuştur. 20 Yılı aşkın bir süreden beri devam edegelen bu görüşmelerden bugüne kadar istenen sonuç alınmamıştır. Ancak geçmişte yapılan ikili görüşmelerde silahsızlanmadan yana bazı olumlu kararlar alınmıştır. Şimdiye kadar yapılan görüşmelerde ve varılan anlaşmaların önemlilerini şöyle sıralayabiliriz:

1963 Kısmi nükleer deneme yasaklama anlaşması; 1967 Dış uzay anlaşması; 1972 Salt görüşmelerine bağlı olarak ABM (Anti Balistik Füze) sistemi anlaşması. 1974 Yer altı nükleer denemeleri yasaklama anlaşması. SSCB'nin ve tüm dünya insanlığının çabalarına karşı, ABD, silahsızlanma konusunda daha ileri adımlar atmaya yanaşmıyor. Aksine silahlanma yarışını

nı daha üst bir düzeye yükselterek bu işi uzayda yapmaya çalışıyor. Kuşkusuz bu onun emperyalist, yayılmacı özelliğinden Pentagon'un doymak bilmeyen kar hirsından kaynaklanıyor. Son yıllarda yapılan ikili zirve toplantısında ABD'nin takınmış olduğu tavır, onun insanlığa karşı ne kadar sorumsuz davrandığını bir kez daha gözler önüne sermiştir.

CENEVRE ZİRVESİ

21 Kasım 1985'te Cenevre'de ABD devlet başkanı Reagan ile SSCB Komünist Partisi Genel sekreteri Gorbaçov arasında ikili görüşmelere başlandı. Bu zirve görüşmesinin Birleşmiş Milletler'in kuruluşunun 40. yılını, barış yılı olarak ilan etmesine denk gelmesi, O'na ayrı bir önem kazandı. Ve kitlelerin umudunu artırdı. Görüşmeler sonucunda ortak bir anlaşmaya varılmadı. ABD, bu kez kendine yeni bir oyalama taktiği bulmuştu. O'nun önerdiği yıldızlar savaşı projesi yüzünden görüşmeler sonuçsuz kalıyordu. Diğer yandan Reagan, bu projeyi dünya kamuoyuna, masum bir savunma projesi olarak tanıtmaya uğraşıyordu. Halbu ki, barıştan yana olan herkesin de bileceği gibi, bu projenin amacı, uzayı silahlandırma, devletler arasında gerginliği ve nükleer rekabeti bir üst noktaya sıçratarak nükleer savaş tehlikesini artırmak, Sovyetler Birliği üzerinde askeri üstünlük sağlayarak dünyaya hakim olmak ve ABD'nin silah tekeline bu proje ile milyarlarca dolar kazanç sağlamaktır.

Oysa SSCB, 1985 Cenevre görüşmesine de bir dizi somut önerilerle gitmişti. Bunlar arasında; yıldızlar savaşı projesinin durdurulması, uzaydan barışçıl amaçlarla yararlanılması yöntemlerinin geliştirilmesi, nükleer silahların kademeli olarak 2000 yılına kadar ortadan kaldırılması gibi somut

öneriler vardı. Fakat barış ve silahsızlanma gibi konular emperyalizmin pek ilgisini çekmiyordu. Bunun yerine SS CB'nin Afganistan, Polonya ve Nikaragua gibi ülkelerle olan enternasyonalist dayanışmasını barış ve insanlık adına gündeme getiriyor.

REYKJAVİK GÖRÜŞMESİ

Bu zirve görüşmesi 11/12 Ekim tarihleri arasında İzlanda'nın başkenti Reykjavik'te yapıldı. Reagan, bu toplantıya hiçbir somut öneri ile gelmemişti. Cenevre zirvesinde yaptığı gibi bu toplantıda da oyalayıcı ve sorumsuz bir tavır takındı. SSCB ise, görüşme öncesinde güven verici ve yumuşamayı sağlayıcı bir takım önlemler almıştı. Afganistan'da dost güç olarak bulunan 8000 Sovyet askerinin Ekim ayı sonuna kadar geri dönmelerini kararlaştırdı. Ve bu karar yerine getirildi. Bir yılı aşkın bir zamandan beri, tek taraflı olarak, durdurmuş olduğu nükleer silah denemelerini yine tek taraflı olarak 1987 yılı başına kadar uzattıklarını açıkladı. Daha önce ileri sürdüğü önerilerde kısmi değişiklikler yaptı. Tüm bunlar insanlık yararına olan bir anlaşmanın sağlanması için SSCB'nin güven verici iyi niyetini kanıtlıyordu. SSCB doğası gereği böyle davranıyordu. Aksi bir tutum sosyalizmin tabiatına aykırı olurdu.

ABD ise, Reykjavik görüşmelerine, Sovyetler Birliğinin Birleşmiş Milletler Delagasyonunda bulunan 25 insanını sınır dışı etme kararıyla geliyordu. (Bu karar Eylül 1986 ortalarında alındı.)

Görüşmeler esnasında SSCB'nin esnek davranışıyla bazı konularda görüş birliğine varılır gibi olduysa da, ABD'nin Yıldızlar Savaşı Projesini tartışma konusu dahi yapmak istememesi ve bu konuda 1972 de varılan ABM anlaşmasını ayaklar altına almaya kalkışması yüzünden bir sonuç alınamadı.

SSCB'nin bu zirve toplantısında ileri sürdüğü başlıca somut öneriler şunlardı:

Birinci öneri stratejik saldırı silahlarıyla ilgiliydi. Bu öneri, her iki tarafın ilk beş yıl

içinde stratejik saldırı silahlarının yüzde elli oranında azaltmalarını içeriyordu.

İkinci öneri, SSCB ve ABD'nin Avrupa'da konumlandıkları orta menzilli füzeler sınıfına dahil tüm füzelerin ortadan kaldırılmasını öngörüyordu. Fransa ve İngiltere'nin konumlandıkları füzeler bu önerinin dışında bırakılıyordu

Üçüncü öneri, Anti Balistik Füze sistemleri anlaşmasının güçlendirilmesi ve nükleer denemelere yasak getirilmesini kapsıyordu. Bu öneriyle tarafların ABM anlaşmasına 10 yıl daha bağlı kalmaları ve bu süre içinde (son beş yılda) stratejik silahların tümünden yok edilmesine gidilmesi isteniyordu.

Bu önerilerle SSCB, ABD'nin Yıldızlar Savaşı (SDI) çalışmalarını tümünden durdurmalarını şart koşmadı. Fakat bu konuda ABM anlaşmasının ilgili hükümlerine bağlı kalmasını ve bu alandaki çalışmalarının, inceleme ve deneylerinin, laboratuvarın dışına çıkarılmamasını öneriyordu.

Reagan, SSCB karşısında askeri üstünlük sağlamayı bir kez kafasına koymuştu. O, bu yöntemle, silahlanma yarışını tırmandırmak, silah tekellerine büyük karlar sağlamak ve Sovyet ekonomisine de yeni yükler getirmek istiyor. Bu yüzden de Yıldızlar Savaşı Projesi ve Avrupa'daki orta menzilli silahların kaldırılması konusunda anlaşmaya yanaşmıyor.

Böylece, bir zirve daha ABD'nin, kendi emperyalist çıkarlarını insanlığın çıkarlarından daha üst tuttuğu gerçeğini kanıtlayarak tarihe geçti. Emperyalizmin insanlık düşmanı yüzü bir kez daha sırtarak kendisini gösterdi.

Türkiye CIA Kamplarında yeni teröristler eğitiyor

Bilindiği gibi faşist Türk cuntasının 12 Eylül 1980'de iktidara elkoyma "gerekçelerinin" en önemlisi, "bölücü ve terörist örgütleri dağıtmak, her yönüyle ülkeyi huzur ve refaha kavuşturmak." Gerçekten de faşist cunta, silah zoruyla iktidarı aldığı günden bu yana, başta Kürdistan ve Türkiye işçi sınıfları olmak üzere, ilerici, demokrat ve yurtsever güçlere saldırdı. Kürdistan'da gelişen ulusal demokratik muhalefeti boğmak için özel yöntemler geliştirdi. Çok yönlü ve geniş kapsamlı saldırıya girişti. Tüm ordusuyla, polisiye, MİT ve Kontr-gerillalarıyla yetinmeyen cunta Kürdistan'da "Milis" (cahş) örgütlenmesini başlattı. Bu çok yönlü saldırılara rağmen, amaç ve hedefine ulaşamadı. Bu nedenle yeni yeni yöntemlerle saldırılarınıyoğunlaştırmaya çalışıyor.

Göbek bağıyla emperyalizme bağımlı olan Tekelci Türk burjuvazisinin saldırgan gücü ordu, daha önceleri her ön yılda bir yaptığı darbelerin deneyi ışığında hareket ediyor. Faşist yönetimi sürekli kılmak istiyor. Kürdistan ulusal demokratik hareketine ve Türkiye işçi sınıfına karşı kısa vadeli tedbirlerle birlikte, daha uzun vadeli, "kalıcı" tedbirler alıyor.

Sömürgeci Türk devleti, mevcut olan saldırı güçlerini yetersiz görerek, kadro ve teknik yönleriyle daha yetkin yeni askeri ve polis kurumlarını oluşturuyor. Bu konuda 23 Eylül 1986 tarihli Milliyet gazetesi, "Bin kişilik özel birlik, iç ve dış terörle mücadele edecek anti-terör timi göreve hazır." başlıklı bir yazı ile sözkonusu kurumlardan birinin daha haberini veriyordu. Konuyla ilgili İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut "Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde, Terörle Mücadele Daire Başkanlığı terör odaklarına karşı birimler oluşturuyor." diyerek bu daire bütçesine 2,5 Milyar TL ayrıldığını, dairenin 6 şubeden oluştuğunu ve Harakat Şube'sine bağlı olarak çalışacaklarını belirtiyordu.

"ŞEFLER ABD'DE EĞİTİLDİ"

Emniyet Genel Müdürü safet Arıkan Bedük ise, bu konuda basına yaptığı açıklamada "Terörle Mücadele Daire Başkanlığında görev alacak şefler ABD'de eğitildi. Bir aylık kurslar için dönüşümlü olarak 100 şube müdürü ile çeşitli konularda uzman polisler ABD'ye gönderildi." diyerek eğitimini tamamlayanların Doğu ve Güneydoğu'da

(Kürdistan'da) görev yapacaklarını vurguladı.

Görüldüğü gibi Türkiye İçişleri Bakanı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün yetkili ağızları terörist eğittiklerini açıklamaktan sakınca görmüyorlar ve bundan böyle ABD eğitilmiş teröristler eliyle Kürdistan ulusal demokratik hareketini ve Türkiye işçi sınıfı hareketini dağıtacağına(!) güveniyorlar.

Bu olayda açığa çıkan bir yön, ABD'nin geçmişte Vietnam Küba ve en son Nikaragua'da uyguladığı açık terör faaliyetlerinin bir parçası olarak Türkiye'deki uygulamalarıdır. ABD önceleri resmi devlet güçleri içinden ayıkladığı "yetenekli" teröristler aracılığıyla sonuca var-

mak ister. Şayet başaramazsa, bizzat kendi terör güçlerini de bu alanlara sokmaya çalışacaktır. Zaten 12 Eylülün mimarı olan ABD, Türkiye'de birçok uzman kadroları aracılığıyla gelişmeleri izliyor ve faşist yönetime taktiler sunuyor.

Bu açıklamalarda ortaya çıkan ikinci ve önemli yön ise, tüm uğraşlara rağmen Kürdistan'daki ulusal demokratik hareketi ve Türkiye işçi sınıfı hareketini boğamayan sömürgeci Türk devletinin içinde bulunduğu korku ve telaşın boyutlarıdır. "Terörle mücadele adı altında örgütlenirilen ABD patentli teröristle de Türk devletini parçalanmaktan kurtaramıyacaklardır.

DÜZELTME

Heviya Gel'in 1. Sayısında: a- 7. Sayfada (orta sayfa) yazı başlığı, "BURJUVA MUHALEFETİ NEDİR, NE DEĞİLDİR ?" yerine "BURJUVA DEMOKRASİSİ NEDİR, NE DEĞİLDİR" olarak yazılmıştır. Bu hata nedeniyle Konu ile başlık arasında ister istemez bir boşluk göze çarpmaktadır. Konunun doğru başlık altında değerlendirilmesini dileriz.

b- Yine 1. sayının 7. Sayfa 2. sütunundaki arabaşlığın 3. satırında, "ezilen ülkeler ile ezilen ve sömürge ve bağımlı ülkeler" diye yazılan cümlelerin doğrusu, "ezen ülkeler ile ezilen sömürge ve bağımlı ülkeler" dir.

Düzeltilen okurlarımızdan özür dileriz.

Heviya Gel Redaksiyonu.

PIRSA NETEWÎ

— II —

Herweha li gor tehlila mercên diroki û aboriya berçav, bî darê zorê perçekirina abori û siyasîya nirê koloniyalizmê, bî gotineke dîn bî aweki aza diyarkirina mafê xwe yê çarenûsi û avakirina dewleta xwe ya serbixwe vatîniyê wê yê heri pêwîst û guring e. Rastiya berçav a serkani ya hedefa stratejîk a şoreşa me, jî sedemên rîzgarbûyîna serxwebûna Kurdistanê tê. Lê jî bo xurtkirin û rûniştandina serxwebûnê, jî bo rêk û pêkanîna demokrasiyê ye. Bî hêla şoreşa netewayî re, pêwîst e, ku şoreşa me li dij sazîyên (muessese) paşverû, axa û li dij burjuvaziye Kurd yê hevkar jî tekoşin bide. Jî ber ku şoreşa demokratîk ciyê xwe bigre, şoreşa demokratîk a netewî bî ya sosyalîst re bê navbeyn bêt gurêdan û jî bo rakirina sergêji - astengên pêş paçîkîrîna û malaştina wan astengan pêwîst e.

GELO ÎMKANÊN KU PEŞVEÇUYÎNA DÎROKÎ PÊŞBER DIKE DÊ BÊN ÎNKARKIRIN?

E v diyariya me ya ku li gor merc û tehlilên berçav, naye wê manê ku em ji cûdebûnê re bang derdixin. Dibe weha neye şrovekirin!.. Daxwazên burjuvazî ("serxwebûn daxwaza burjuvazî ye") (!?) bî ci tînin û mercên pêşveçûnên diroki nayînin berçav. Lê, formilasyona me ya teorîk rewşa berçav îfade dike, ev wan spekulasyonan pûç dike û jî navê

radîke. Wek ku me berê jî dabû diyarkirin, daxwaza me ya taybetî nin e; ya karkerên Kurdistanê, gundi, burjuvazîyên bajari yê bîçûk û heya burjuvazîyê netewî ye. Li gor mercên berçav yê hedefên statejîk yê şoreşa me ye, daxwazêke tevî ye. Dema ev jî daxwazîyê derkeve û dî praktikê de pêk bêt, bî kêmasî kara wê diçî çîna karkerê Tirkîyê jî, ku bî perwerda navnetewî, bêt perwerde (eğitim) kirin. Û herweha, bî aweki aza, dê dî navproleterê welatên serdest û bîndest de mercên pişgiri û alîkariyê zêde bibe. Dî wê babetê de "sosyalîstên çîna karker" gelek hesap bûn; divê dî sala 1869 an de dema Marx dî babeta Îrlandeyê de ew tîştên ku jî çîna karkerên Îngîlistanê re gotîbû, divê neye jî birkin.

Jî aliyê dîn ve daxwaza serxwebûnê bî ya hînek çîn (sınıf) û çadan re dibe ku daxwaza beşek burjuvazî be jî, gelo li ser navê çîna karker, dî bî her daxwazîyên serxwebûnê de fit û pişikînek heye, rast e? Na, ne rast e. Jî ber ku ya heri girîng daxwazêke weha berî her tîştî li gor mercê diroki ye an na. Lê disa jî hînek li pişt daxwaza serxwebûnê, li hînek tîştan digerin:

"Dibe ku li pêş, wîlo îmkânên serxwebûnê çêbînin, ev ne li gor menfeeta karker û gundiyan Kurdistanê be; dikare li gor menfeeta axa û burjuvazîyê Kurd be. Mesela, dî demeke diroki de hêzên axa û

burjuvazîyê Kurd, dikare jî yê karker û gundiyan bêtir be û dikare daxwaza serxwebûna Kurdistanê bibe ya wan. Dî rewşêke weha de ew dikarin zora xebatkarên Kurd bînin û bî alîkariya împeryalizmê bixwazîna dewleteke paşverû ava bikin. Êw çax daxwaza me dê federasyon be; jî ber ku federasyonêke weha jî bo karker û gundiyan Kurd, jî serxwebûna dewleta axa û burjuvazî çêtir e." (PSKT Yurt Ve Dûn. Gor prog. rû 30)

Ev ihtimaleke gelek ecayîp e. Em jî bo demeke kurt li gor wê "dîtina nav û deng" şerê rîzgariya netewîya ku li Kurdistanê Bakûr pêşve diçe, axa û burjuvazîyên Kurd bî hemû împeryalist û paşverûyan re têkîli danin û hakimiyeta wan qebûl bikin!.. Bê şik dî rewşên weha de bî rastî heger mercên federasyonêke demokratîk hebe, ev jî "dewleta serbixweya burjuvazî û axan" gelek çêtir e. Hem jî divê mirov îsrar bike.. Lê tîştê heye ku dema "hêzên axa û burjuvazîyên Kurd, jî yê karker û gundiyan" bêtir be, mercên avakirina federasyonê demokratîk jî gelek çetin dibe. Jî ber ku dî demeke weha de mezîni û guraniya hêzan her tîştî diyar dike. Nexwe ev yek jî bî pêşveçûna şoreşa Tirkîyê ve jî gurêdayî ye. Jî ber wê yekê dî demeke weha de dî alternatîva federasyonêke demokratîk de bî înat îsrar kirin, çîma karker û hêzên şoreşger dixê bîne fatureke gelek buha û gi-

ran. Û tenêmahiyê bixwe re tine. Ji ber van û hinek sedemên wek van, di demên weha de ji, şoreşger li gor tehlilên mercên berçav herket dîkin; ger merc û divayî (imkan) hebe, serkîşandin û pêşengiyê digre destê xwe; di kozîk û çeperên şer de derbe li imperyalîzmê û kolonyalîzmê dixê. Na, ji pîraniyê (yani pîraniya ku axa û burjuvaziyên Kurd wan idare dîke) re serê xwe deyne û stûyê xwe xwar bike (wê tercihê idara kolonyalîstan bike) vatîniyê wê ji bo amadekirina şerê çîniyê demeke dûr û dirêj e. Di munaqêşa dema ku Norveji ji Swêdê cûda dibû de, Lenin ew vatîniyê û berpirsiyariyê ku da pêş proleterya Norvejê, di vê babetê de gelek vekirî û hêja ye:

" Em nîzanî programê sosyalîst a Norvejê, di pîrsa cûdabûnê de, parastîna ditîneke diyar û zelal de, zor dîde sosyal demokratek an na. Sosyalîstên Norvejê, ji bo stendîna otonomîya (serxwebûna H. G.) Norvejê, bi aweki aza qada tekoşîna çîniyê fireh û baş pêk anîye, an naniye, pîrsa sergêjiyê bi aristokratên Swêdê re û derbe li aboriya Swêdê dixê an na, ez bawer im ku wê vekirî hiştîne. Lê, serhildana li dijî aristokrasiyê (di nav sinorê ditînen burjuvaziyê teng de ji bîmine) pişgiriya demokrasîya gundîtiya Norvejê, vatîniyê proleterya Norvejê ye, ev naye munaqêşa kirin." (V. Î. Lenin UKTH rû 92-93)

Ev ihtîmalên xeyalî ku me li jor rêz kir û disa jîbo eynî amancê ew hinek nivîsar û çîrokên ku ji eynî çelîmê derketîne, mirov li wan hûr û kûr binêre, pîrs û doza bîngehî ne ji tîrsa "axa û burjuvaziyên Kurd in, ku iktîdarê bigrin destên xwe, an jî fetîşkirîna hêzên dijîmîn ku derdor li Kurdiştanê girtîne, " garnîtorîkirîna (teminatîkirîna) vekirîna cihanê", " derbasbûna rîyan", " derbasbûna pasaportan uhw nin e; ji bo mutlaqîkirîna " hipotêza federasyonê" ye. Ji ber ku mafê çarenûsiya gelê Kurd bi federasyonê ve bêt girêdan, pêkanîna " sedeman" e. Mîrov baş tê dihije. Dema amanc ew be, ne pêwîst e, ku mirov hewqas xwe bêşîne. Ji ber ku nedîstî berî her tiştî ye. Ji ber ku pîrs hin baştir bêt vekirî û zelalkirî, em disa vegeirî programê PSKTê:

" Pêşveçûna diroki, pişaftîna (helîkirîna) pîrsa Kurd a netewî bi du cûran pêşberê me dîke:

" 1. Gelê Kurd bi serê xwe û bi hêzê xwe, benda şoreşa Tirkîyê nemîne, dest bi şerê rîzgarîyê bike û bi serkeve."

" 2. Çîna karkerê Kurdiştanê, bi çîna karkerê Tirkîyê re, tevgerêke şoreşger û tevî li dijî iktîdara burjuvaziyê paşverû û xwediyê axê pêk bine, iktîdareke demokratîk ava bike û mafê gelê Kurd yê çarenûsiyê ji bi de pê."

" Ji aliyê din ve divê baş tehlîla mercên welêt û cihanê bêt kirin, divê rîya serketînê bêt hîlbîjartî û li gor wê ji tekoşîndayî ji vatîniyê me ye. Em wexta vê tehlîlê didî ber çavan, ihtîmala diduyan hin di ci de ye, ev ihtîmal kare bi bawerî û di demeke kî de me rîzgar bike." (PSKT Prog. rû 14,15)

Wek ku têt ditî, di ser pêşveçûnê diroki û imkan de têt pîkirin. Şêveke du alî heye, lê federasyon rîya pişaftînê têt pêşniyarkirin. Ev, bi hevokên me yê jorin ku me girtîbûn, bi paragrafa wê ya dawî re dixwazî girê bidî. Lê nîkarî isabet bîbin. Berî her tiştî, mafê çarenûsiyê neteweyê Kurd, pîrs û doza şoreşê ye. Îstîkametên stratejîk yê şoreşê, pêşveçûna rîya wê, pêşveçûnê diroki û rewşên muhtemel li ser xiyal û ihtîmalan rabîn. Ji lew re ev rewşên diroki yê ku iro şîklê şoreşê diyar dîkin, merc û rewşên berçav in. Ev ji di wexta xwe de bi yekîtiya diyalektîkî re divê mîrov bigre destê xwe; ji bo divayîya pêşveçûna şoreşê ji tespîteke û derbas dibe.

Bê şîk, ev naye wê maneyê ku mîrov imkanên pêşberên pêşveçûna diroki înkâr bike. An jî wan negre ber çavan. Me berê ji di ciyekî vê nivîsara xwe de, li gor mercên berçav, neteweyê Kurd bi aweki aza mafê xwe yê çarenûsiyê, avakirîna dewleta xwe ya serbixwe, vatîniyekewê yê acil ditîbûn. Li gor pêşveçûna rîya şoreşa me ya serbixwe, TEKOKŞÎNA ÇEKDARÎ, bîngehiya cûrên tekoşînen din e. Lê ev naye wê manê ku gelê Kurdistana Bakûr û yê Tirkîyê li dijî dijîmînê ortax mîl nadî mîl û tekoşîna nadî. Heta heger merc hebin, li ser bîngehê wekhevî yê bi hev re avakirîna YEKÎTÎYA KOMARAN mîrov nîkare înkâr bike. zîdê hêzên şoreşger-demokratîkên her du gelan divê şoreşên herdu welatan ji kîjan alî ve li hev tesîr û eleqê dîkin, rastiyên berçav û tesîrên wan yê pozîtîv bîbin û di çav de derbas bîkin. Ji ber vê yekê çaxa hêzên sosyalîst, şoreşger û welatparêzên Kurdiştanê, li gor mercên dirokiyên berçav şoreşa Kurdiştanê bi rêk û pêk dîke, divê divayê yê pêşveçûnê û guhartînen diroki ji ber çav dûr nexî, ew yek vatîniyê wan e.

Nêzbûna tekoşîna li dijî faşîzmê û kolonyalîzmê, hin ji gîngîya wê zêde dîke. Û herweha gehîştandîna azadiya Kurdiştanê ji tine rojevê.

Lê ew tiştêki din e. Di şûna mercên berçav yê diyar û stratejîk yê şoreşa Kurdiştanê de, " ji bo ku netewe di demeke kî de bigihe rîzgarîyê" (!?), " hin bi bawer", " kûtir xwinrêtin" û yê mîna her weki din dixwazî " hipotêza federasyonê" rûspi bîkin, an jî, ji mercên diroki yê berçav yê stratejîk yê şoreşê bes yekê bigrin, ev ji ya an cografî û aboriyê (ku ew ji bi darê zorê li ser lîngan e.) ye û bi vê yekê daxwazên plana federasyonê derxî pîş û hemû merc û rewşên berçav yê din davêjin pişt guhên xwe. Ew di çav de buhurdîna "mercên welat û cihanê" ya PSKTê û encama "rastîya" (!) wê ye. Û bi vê yekê nîkare "hipotêza federasyonê" wek rastîyek nîşan bîde û ew yek jî rûspîkirîne gelek dûr e.

Ji bil vê yekê di şoreşek de zêde an jî kê mî xwinrêtin, bawerîdayî û ne bawerîdayîna re, di demeke kî an jî dirêj de ber bi rîzgarîyê birîna wê ji li gor rast tehlîl û pêkanîna mercên diroki yê berçav in. Lê ditîna tekoşîneke bi " sigortî" ji diyalektîkê û ji metaryalîzma diroki re gelek dûr e, biyani ye. Rast e, şoreşger li dijî xwinrêjandîna bê sedem in. Lê ger şert hebin mîrov nîkare tekoşîna rîzgarîyê ji bo demeke ne diyar paş ve bavêje. heger mîrov wan ditînen jorin qebûl bike, liderê şoreşa Vietnâmê, Partiya Karkerê Vietnâmê ji ber zêde xwinrêtinê" divê sûcdar û gunehbar (!) bike!.. Di rewşêke weha de, di hundîna rêhîstînen şoreşgerî de dudilî û dîrûti ne gengaz (mumkun) e. Rast nî e. Mesela "neteweyê Kurd, benda hereketêke şoreşa Tirkîyê nesekîne, bi serê xwe bi aliyê rîzgarîya netewî ve" dimeşe, pêwîst e, li gor mercên ŞERÊ GERÎLA yê welatê me, ji bo demeke dûr û dirêj xwe li gor şerê gelê amade bike. Lê, çareserkirîna mafê neteweyê Kurd bi tevgera şoreşa Tirkîyê ya tevî re grêdan mercên "hêsa" tine. Mirzayên me, benda pêşveçûneke weha ne. Di bîngehê " hipotêza federasyonê" PSKTê de ev yek heye. Dixwazî ev merca dirokiya berçav înkâr bîkin û jîyana divayî şoreşê bîdin bî lîngan.

Ji hêla din ve, li gor PSKT û rêxîstînen weki wê di vê rîya duduyan de hundîna bûyeran "şoreşger", ji bo tekoşînek xwe amadekirî ji wek îdiayên reformîstên me, weha dê ne hêsa be. Û Herweha li

Türkiyê dema hêzên şoven nazwazın federasyoneke demokratik pêk bêt û wexta pej lê xistin (programa PSKT ê de mercên serxwebûnê ev e. Bînêr prog. PSKT Yurt ve Dûn. Prog. rû 30) PSKT, dê wê demê berê xwe bide serxwebûnê. Lê mixabın PSKT û yêñ wek wê dê trêna dawiyê ji bîrevimn. Lê, şoreşger, lı pêşveçûnên diroki dınıtrının û bıkar anına imkanan ji wan re zor nin e.

Bê şık dıtına me ya dı derbarên riya pêşveçûna şoreşa Kurdistanê ya Bakûr dı vekırına şerê çekdari û bo şerê gerila ve grêdayı ji bo demeke dûr û dirêj, bı aweyê şerê gelêri (ev serê xwe dê bibe babeta tehlileke dın) dıbe, ku PSKT û hınek reformistên dın ku bı gotınên klasik "bı riya aştiyê- ne aştiyê" diparê zın, ji wan re çewt bê. Heta em lı damara wan ya keji (şah) dıxın, me bı " macereperestiyê" gunehbar dıkin, dı be ku me bı mutlaqırına zanyariya çına karker ve sûçdar bıkın!.. Lê belê cerbandınên şoreşên netewi û cıvaki, belgeyên tevgerên komunistên navnetewi heq dıdın me û wan red dıkin.

" Fidel Castro, dı 13 ê Adarê 1966 an de lı universita Hawanê bı axaftına xwe ya xwendekaran re, şoreşa Kubayê bes bı saya serê çekdari de bı serket û serfiraziyê têkneçûna xwe ji hêzên karker, gundi û ji xwendekarên xızan û bı bıryar girt; deyndarê destek û piştgiriya wan ya çekdar e." (Granma, 14 Adar 1966)

"Dı mercên iroyin de, (...) dı hınek welatên kapitalist de bıaweki aşti mercên avakırına sosyalizmê heye. (Nêzi hemû partiyên Ewrûpayê, Yektiya Dewletên Amerikayê, Kanada, Avustralya, Japonya, Hindistan uhw partiyên komunist dı vê dıtınê de ne- HG) hınek parti ji lı gor dem û rewşa ku têde ne, dıdın ber çavan û lı gor pişaftına wê (ku ew ji hınek partiyên Amerikana Latini, Asya, Amerika û Portekizê in HG) bı riya pêşveçûyına aştiyê nabının û dı pratikê de vê riya ha ji xwe re gurti dıbinın, ji bo demek pêş û nêz xwe, ji bo perspektiva şerê çekdari amade dıkin." (K. Zaradov, Len ve Kap. Sos. Geç, Tem rû 197)

Em dıxwazın vê yekê bıdın diyarkırın, ku dı mercên iroyin de ew partiyên ku bı riya aştiyê derbasbûna sosyalizmê danê pêş xwe, mırov kare lı ser wan dıtınên wan munaqeşe bıke. Lê wek xwendevanên me yêñ hêja ji baş dızanın, çarçova vê nıvisara ha, ji munaqeşê re dest nade. Ji xwe me ew tehlilên jorin, ji bo munaqeşa pêşveçûna şoreşa

ev an ji wi welati negirt. Em dıxwazın riya pêşveçûyına her şoreşê û bı taybeti zıla şoreşa xwe bı aweki vekiri û zıla bıdın diyarkırın. Ev pêwistiya dirokê ye. Bê şık ev naye wê manê ku mırov dıvayiyên dirokiyên pêşveçûyınê nede berçav an ji naye wê manê ku mırov ev pingar û astengên zor yêñ ku lı pêş şoreşa Kurdistanê ne, bıçûk bıke; ew mercên dirokiyên ku dı pêvajoya rızgariya netewi de derdıkeve pêş, curên tekoşınê yêñ dın red nake.

QEREKTERÊ ŞOREŞA KURDISTANÊ

Şoreşa Kurdistanê Bakûr, ji ber ku lı dij nırê kolonyalizmê û lı dij hebûna imperyalizmêya ku lı welatê me ye, netewi ye. U ji ber ku lı dij sazgehên (muessesên) pašverû, axa û lı dij burjuvaziyê hevkar e ji demokratik e. Dı qonaxa iroyin de dijiti û berberiya netewi ya sereke û bingehi ye. Ew çin û qadên cıvakiyên ku kara wan dı şoreşê de heye, dı eyini demê de bingehiyê cıvaki yê şoreşê pêtının û dı eyini pêvajoyê de qerekerê şoreşê dıdın diyarkırın. Ev çin û qad ji, çına karker, gundi, burjuvaziyê bıçûk yê bajêri û yê xwediyê du qerekeran burjuvaziyê netewi ye. Ji ber vê yekê şoreşa Kurdistanê Bakûr, ji çin û qadan pêk tê û xwediyê qerekerê gelêri ye.

Lê, hınek, ji ber vi qerekerê şoreşa gelêri, şoreşa demokratik a netewi an ji " şoreşa gelêri ya demokratik a netewi" bı iktidara gelêri ya demokratik re tev lı hev dıkin. Ji ber vê yekê bı hınek minakan re dı vekırına pırsê de fêde heye. Mesela PPKK dı programa xwe de, dı derbarê vê mijarê (babetê) de weha dıbêje:

"Şoreşa gelêri ya demokratik a netewi, wan karûbarên demokratik yêñ bingehi pêk tine:

" Dıvê dı hêla abori, eskeri û siyasi de bandor û karina (kontrol û hukma) burjuvaziyê monopolê kolonyalist, imperyalizmê û hêzên hevkarên ciwar bêt şıkestın, dı pêşengiya çına karker de, dı bingehê hevkarıya karker-gundi de û bı hemû hêzên demokratik yêñ netewi İKTİDARA GELÊRI YA NETEWİ de bêt avakırın. Bı wesita iktidara gelêri ya netewi komarek ava bibe û dê ev parlamentoya netewiya Kurdistanê ya xwedi bıryar pêk bine." (PPKK Porg. r 27)

Disa ji bo mijara munaqeşa me baş zelal bıbe, ji programa PPKKê perçek dın bıgrın:

"Lı Kurdistanê, hınek burjuvazi-

yêñ bazırnan (ticaret), yêñ industri û burjuvaziyê gund, dıxwazın bazara Kurdistanê bıgrın destê xwe, ji ber vê yekê dı nav wan û burjuvaziyê monopol yêñ kolonyalist û yêñ nevkarenê wê de dijiti û berberiya heye. Ev beşê burjuvaziyê jar (qels) e û dıxwaza wan ya dı derbarê bazara Kurdistanê de dudıl e, lıhevkar (uzlaşmacı) e û bı qerekerê wê yê kedxwariyê ve disa mırov kare wê bıqşine nav tekoşına demokratik a netewi û ciyê xwe dı nav hêzên netewi de bıgre." (PPKK Prog. r20)

Eyni tışt, dı nav amancên pêşniyariya ku PPKKê ji bo " Eniya Gelêri ya Demokratik a Netewi" amade dıke de ji heye. (Bınêr Rap. Buro. Pol. PPKK)

Beri her tıştı em dıkarın diyar bıkın ku dı nav " şoreşa gelêri ya demokratik a netewi" û dı nav ya iktidara gelêri ya demokratik de bedenên Çınê tunın, lê ne yek in û ne ji eyni tışt in. Ev yek dı jiyana şoreşên netewi û cıvaki de bı tecrübên diroki hatiye qebul kırın. Weki ku têt zanin, dı pey şerê cihanê yê duyemin de, şoreşên netewi û cıvaki yêñ ku lı dij imperyalizmê, kolonyalizmê, kolonyalizma nû û faşizmê hat dayın, ji cürên iktidara Sovyet cûdatır, demokrasıya gelêri pêk hat. Lı Bulgaristanê, Romanyayê, Çekoslavakyayê, Macaristanê, Polonyayê, Almanya Demokratik, Çın, Vietnam, Kuba, Koreya Bakûr, Cezayir, Mozanbik, Angola û dawı lı Nikaraguayê şoreşên gelêri yêñ demokratik pêk hatın. Şoreşa her welati lı gor mercên welatê xwe û bı perspektiva pêşveçûna şoreşê, xwedi taybetiyên xwerû ne. Mesela, lı Bulgaristanê şoreşa gelêri, lı gor şoreşên hınek welatên Ewrupayê dın, pêvajoyeke xwerû ajot. Şoreşa gelêriya Bulgaristanê, dı seri de xwedi programeke anti-imperyalist û anti-faşist bû, dı demeke kurt de qerekerê sosyalist girt. K. Zaradov, sedemên wê ji tehlilên G. Dimitrov û ji yêñ endamê politik Buroya PKBê T. Pavlov hevokan dıde û weha dıbêje:

" Hın dı dema tekoşındayına serxwebûna dêran de, burjuvaziyê Bulgaristan, dı şoreşa xwe ya burjuvazıya demokratik de ji bandoriya xwe gav paş ve ne davêt. Yê me dı pey şerê Rus û Türkiyê ya 1877-78 an de ku rola şoreşa demokratik a burjuva dılist, burjuvazi dı pey rızgarbûna Bulgaristanê de ji, teslimiyeta diroki ya duyemin imza kır û herweha Bulgaristanê ş û kelema xwe ne ji ber pêşveçûna kapitalizmê dıqşandın, bı rasti ji pêşveçûna wê dıqşandın. Serhıldana 9 ê İlon 1944 an ku

amanc û hedefa wê, anti-impéryalist û anti-faşist bû, weki ku G. Dimitrov ji dîde diyarkirin, heta ku bîngehê kapitalizmê ji bîni ve hilneweşand û ji çarçova demokrasîya burjuvazî ne çirand û ne şikandana, ne dahat rawestandî. İktidara merkezi û yêni lokali, ket destê çîna karker ku bî hemû xebatkaran re hatî bû girêdan, her tîşt ket destê komitên Eniya Welatî ku dî bîni insiyatîv û pêşengîya PKBê de pêk hatî bû. Şoreşê dî şûna diktatoriyê de, iktidara gelêri ya demokratik avakir ku dî bîngehê xwe de wê kar û cîyê diktatorîya proleterî dit." (K. Zaradov, Len. Kap. Sos. Geç. Tem. Y. r 243-44)

Disa lî Vietnamê, şoreşa netewî, qerekerê demokratik û gelêri girt, çîna karker, dî şerê berxwedana dîr û dirêj de, bî gundiyan re hevkarîyeke xurt pêk ani û pêşengîya şoreşê kir. Burjuvaziyê netewî ji xwe jar û çels bû, lê piştigriya şoreşa gelêriya demokratik a netewî kir. Dî pêvajoya şoreşê de çîna karker pêşket û bî hêz bû. Burjuvaziyê netewî bê daxwaza xwe mecbûr ma, pêşengî û gerinandiya (idara) çîna karker pejrand. Yanî, hema lî pey şoreşa demokratik a netewî, mercên karîna gelêri ya demokratik çênebûbû; hêzên çîni gehîştûbû. Lê disa jî PKV pêvajoyên stratejîk yêni şoreşê tevli hev nekir. Wê, pêvajoyên stratejîk yêni şoreşê, bî hostatî û pîspori bî hev ve girêda, hunand. Lî gor mercên objektîv û subjektîv, karîna demokratik a gelêri pêk ani û welêt xîst riya avakirîna sosyalizmê. Ev daxuyanîya L. Duan divê mijarê de giring e û perwerde(eğiticidir) ye:

" Hipotezên 1930 yi, dîde diyarkirin ku pêwîst e, şoreşa Vietnamê, dî du qonaxan de derbas bibe. Berî şoreşa demokratik a netewî, paşî, dî ser qonaxa pêşveçûna kapitalizmê de pîl dîde û raste rast derbasî şoreşa sosyalist bibe." (L. Duan, Vietnam Dev. r 19)

Minaka şoreşa Vietnamê, lî Çînê jî hat ditin. Şoreşa demokratik a netewî, pîrsa iktidarê, dî nav pêvajoya pêşveçûna şoreşê de hat pişaftin: "Sala 1949 an, bû sala serfiraziya şoreşa gelêri. Dî 1 ê Cotmehê 1949 an de bî elankirîna Komara Gelêri ya Çîn re, diktatorî ya demokratik a gel dî bîngeh û rastiya xwe de bû çûreke diktatorîya proleterîya. Qonaxa şoreşa demokratik a burjuvazî, dî bîngehê xwe de teva bû." (K. Zaradav, E. n.d. r 25) Burjuvaziyê netewî, jî ber ku partiya komunist politikayeke çekdari, nerm û xurt dajoin, lî ba gel ci girt.

Jî aliye dîni ve, hat ditin ku lî hînek welatên Ewropayê, şoreşa gelêri ya demokratik hînek taybetî şan da û pêşve çû. Çîna karker ci bî ci, jî bo demeke dîr û dirêj, bî burjuvaziyê netewî re hevkarîyê kir û bî hev re lî ser iktidarê ma. Şoreşa Çekoslovakîyê dî vê babetê de minakeke intresan e. Disa K. Zaradov, dî texlîla xwe ya ku ci daye ditinên şoreşgerên Çekoslovakîyê de, lî ser hebûna iktidarê weha dibêje:

" Dî pey serfiraziya şoreşa demokratik û netewî de, dî vi welatî de iktidar ket destê eniya ku komunîştan rola pêşengiyê girtibû ser xwe. Ū bî vi ya re jî, dî vê demê de çîna karker, tevayîya iktidarê ne digirt destê xwe û heta demeke dîni, divê wê bî burjuvazî re par bîkîra. ' bî tenê em nikarin bîbîni hukumet. Dî sala 1945 an de, dî meha Nisanê de K. Gottwald digot ku, ew jî bî serê xwe nikarin bîbîni hukumet. (Yanî nûnerên burjuvazî - K.Z.) Em nebin, ew nikarin, ew nebin, em nikarin bîbîni hukumet. Lê, ew jî derê me, em jî, jî derê wan çetin karîni wê karê ha bîkîni.' " (K. Zaradov, E. n.d. r 247- 248)

Disa şoreşa demokratik a netewîya Cezayîrê minakeke dîni e. Weki ku têt zanîni dî şoreşa Cezayîrê de hemû hêzên rîzgari yêni netewî, bî hev re iktidarê girtin û parkirin. Jî yekitiya çînan pêkhatîna iktidarê şoreşa demokratik a burjuvazî tîxûbên (sinorên) kapitalizmê neçirand û dî riya ne kapitalist de, pêşveçûn û guhartinên redikal pêk ne ani; dawî dî nav zîkêşî û sergêjiyan de ma.

Şoreşa gelêri ya Nikaraguayê jî, dî pêvajoyeki bî tîvîli (bî ferq) de dîji. Dî pey şoreşê de ew çîn û qadên ku iktidarê girtin destê xwe, iro bî tevayî dîbîni pêşengî û kontrola Sandenîst a şoreşger de, ber bî pêvajoya sosyalist ve gav bî gav dimeşe.

Jî bil van minakên ku me bî rîz kir, qerekerê, xwe yêni netewî, demokratik û gelêri ve yêni ku qonaxên pêşveçûn û guhartîna şoreşa demokratik a burjuvazî jî derbes nekirin hene. Mesela lî Hindîstanê û lî Endenozayîyê burjuvazî karîne girt destê xwe, lî Portekîzê dî şoreşa Nisanê ya 1974 an de faşîzmê jî ser karîne dîrxîstîni û bî şîkestîna bandorîya monopolan pê ve zêde tîşteki ne hate guhartin. Tekoşîni dî nav hêzên şoreşger yêni hember şoreşger de tîj, kîr û sor dibê. Şoreşa Îranê jî, bî tekoşîna hedefên lî dij împeryalizmê û împeryalizmê pêşveçû. Lê, ew digel qerekerên demokratik û gelêri ket bîni bandora beşe burjuvaziyê bîçûk

yê paşverû û ber bî çewtî û şaşiyê ve çû. Burjuvaziyê bîçûk yê ku karîne girt destê xwe, ev car vejerîya çîna karker û gelên bîndest yêni ku bî şeweki aktiv lî dij împeryalizmê û monarşiyê tekoşîni dîdan. Şer lî dij daxwazên wan yêni demokratik vekir

Ev minak (ku mîrov kare wan zêde bîke), şoreşa gelêriya demokratik an jî " şoreşa gelêri ya demokratik a netewî" û iktidara gelêri ya demokratik ku jî şeweke diktatorîya proleterîya ye, ne eyîni tîşt in û ne wek hev in. Ev yek bî tenê ditîna me ya jorîni rast dernaxe; sedemên wê, girêdana herduyan a bî hevveyî an jî sedemên zor û hêsayîyên gelemperî û taybetiyên derbasbûna herdu qonaxan û giringîya wê lî navê radîxe û jî munaqêşên me re kar tîne. Dozê ronî dîke. Jî ber van sedeman, şoreşa demokratik a netewî an jî bî gotîna PPKKê " şoreşa gelêri ya demokratik a netewî" jî bo perçebûna formê wê û qerekerê karîna wê bî ditîneke mekanîk, ditîni ûşîrovekirîni, hîni bêtîrin hedefên programa karîna gelêri ya demokratik û ya " eniya gelêri ya demokratik a netewî" tevli hev kirîni û çewt şandan, berî her tîştî redkirîna mercên gelemperî û taybetiyên giring yêni dîroki, yêni şoreşa me ye. Jî lew re nîha dî qonaxa şoreşa me de (yanî qonaxa şoreşa demokratik a netewî de), çîn û qadên ku kara wan ya çûrbe çûr dî rîzgariya netewî de heyê, jî nîha ve ger mîrov iktidara demokratik a gelêri weki hedefeke nêz pêşberê hêzên demokratik yêni netewî bîke, bî gotîneke hêsa wek mîrov çem nebîni û dawî delîngên xwe bîşemrîne. Bî gotîneke dîni ger mîrov pêvajoyên stratejîk yêni şoreşê û vatîniyên wan yêni ku derdîkevîni pêş, tevli hev bîke; dî ser qonaxa yekem de pîl bîke û lî xeyala duyemîni bîgere, ev ditîni û plan badîlheva ye. Lê xeyalên weha nikarin bîbîni rastiyên berçav, jî ber ku ne hêsa ye. Mesela, dî dema împeryalizmê de şoreşa gelêri ya yekem ya 1905-1907 an ya Rus û lî pey wê 10 sal paşê pêkhatîna şoreşa Sibatê ya 1917 an jî îmkân neda ku proterên Sovyetê bî gundiyan Sovyetê re bîni iktidarê. Zîde wê, çend çîn bî hev re iktidarê lî hev par kirîni. Tîvîliyên taybetî yêni şoreşên dema me, jî ya Rusyayê çûdatîr e. Ev naye wê manê ku ev çûndîna ku gav bî gav bî iktidara gelêri ve dimeşe wxedî qerekerê taybetî bû. Wan minakên jorîni yêni zelal vî rastiyê baş zelal û diyar dîke.

Yeni Tip Proletarya Partisinin Tarihsel Gelişim Süreci

Tarihte, nitelik açısından devrimci ilkelere kurulan ilk bağımsız işçi sınıfı partisi olarak, Marks ve Engels'in yönetimi altında 1847'de kurulan Komünist Liga'sını görüyoruz. Sonradan Lenin, Marks ve Engels'in kurdukları Komünist Ligasını, "küçük ama, saf proleter" bir parti olarak değerlendirmişti. Enternasyonalizm temelinde kurulan devrimci proletarya partisinin ilk tarihi şekillenmesi olan Komünist Liga, programı, tüzüğü ve izlediği politikayla daha sonraları kurulan güçlü ihtilalci işçi vekomünist örgütlerin temel çekirdeğiydi. Özellikle Komünist Liga'nın programı olan "Komünist Manifesto", tüm işçi sınıfı partilerinin temel aldıkları bir program belgesi oldu. Marks ve Engels'in hazırladıkları "Komünist Manifesto", ilk kez bilimsel bir incelemeyle proletaryanın politik partisinin toplulda oynayacağı tarihsel rolü belirledi, bağımsız politikasını, ideolojik ilkelerini, proletaryanın kısa ve uzun vadeli hedeflerini tesbit etti. Liga'nın tüzüğünde de, proletarya partisinin örgütlenme ilkeleri olan; demokratik merkezîyetçilik, seçilmiş parti organlarının üyelere karşı sorumluluğu, partinin kolektif yönetimi, eleştiri ve özleştirme, parti disiplini vb. ilkeler yer aldı.

Liga'dan sonra, onun yerini 1864'te kurulan Birinci Enternasyonal hareketi aldı. İşçi sınıfının uluslararası partisi olan I.Enternasyonal, bütün ülkelerdeki kapitalistlere karşı ortak mücadeleyi öngören proletaryanın devrimci ilkelerini ve örgütlenmesini birçok ülkeye taşıdı. Proletaryanın uluslararası gerçek savaşkan örgütü olarak kurulan I.Enternasyonal, işçi hareketi örgütlenmesinde bir nitelik sıçraması yaparak, tüzüğüne "tek bir programı kabul eden ve hepsi aynı amaca yönelmiş olan işçi birliklerinden başkasını örgüte almamayı" geçiriyordu. Bu yüzden Lenin, I.Enternasyonal,

"sosyalizm uğruna uluslararası proleter mücadelesinin temellerini attı." diye nitelmiştir. Daha sonra her ülkede ayrı ayrı işçi sınıfı partilerinin kurulması koşulları gündeme geldi ve 1873 yılında I.Enternasyonal faaliyetlerini sona erdirdi.

Bunların dışında kayda değer bir örgütlenme, Marks ve Engels'in yakından ilgilendikleri Alman Sosyal Demokrat İşçi partisi ve bu partinin sonradan öncülük ettiği II.Enternasyonal hareketidir. Lenin, bu partinin ilkdönemini "hemen hemen yarım yüzyıldır, bütün dünya için bir sosyalist örgütlenme modeli ..." olarak kabul ediyordu. Ancak bu parti Gotha Kongresinde Lasellerlerle devrimci ilkeleri pazarlık konusu yaptı ve bu sağlıksız birleşmeden sonra devrimci niteliğini yavaş yavaş yitirmeye başladı. O sırada Marks, Gota programını ayrıntılı olarak eleştirmişti. Aynı şekilde, devrimci ilkeler üzerinde kurulan ve başında Engels'in bulunduğu II. Enternasyonal hareketi de sonradan izlenen uzlaşmacı şoven politikalar nedeniyle devrimci özelliğini tümüyle kaybetti.

Bunların ardından, uluslararası gelişen koşulları yeniden tahlil eden Lenin, proletarya devriminin olgunlaşmaya başladığı Rusya'nın yeni tarihsel koşullarında, I. ve II. Enternasyonalın örgütsel devrimci ilkeleri ışığında tüm Rusya çapında bir marksist partinin kurulması için savaşıma koyuldu.

LENİNİST TİPTE PARTİNİN KURULMASI

Marks ve Engels'in proletarya partisi teorisini devralan Lenin, Önce bir bağımsız işçi sınıfı partisinin ilkelerini özenle saptamış ve bunu Rusya'nın yeni tarihsel koşullarına uyarlayarak yaratıcı bir şekilde hayata geçirmiştir. Böylelikle Lenin tarafından geliştirilen marksist parti sorunu

teori ve pratiğiyle bir bilim düzeyine yükseltilmiş oluyordu.

Uluslararası koşullarda meydana gelen birçok yeni soruna çözümler getiren Lenin, özellikle emperyalizm, tek ülkede devrim, demokratik devrim, sosyalist devrim ve ulusal kurtuluş mücadeleleri konularındaki gibi tahlilleriyle marksist teoriye büyük katkılar yapmıştı. Bu önemli katkılar arasında, emperyalizm koşullarında burjuva devletini yıkabilecek yapıda ve güçte bir örgütlenmeyi hedefleyen, yeni tip proletarya partisi teorisi en önemli sırayı tutmaktadır.

Emperyalizmin bir dünya sistemi haline gelmesi ve dünyanın toprak bakımından bölüşümünün tamamlanmasıyla birlikte, bir yandan genelde dünyanın her yerinde devrimin nesnel koşulları olgunlaşırken, diğer bir yandan da emperyalizm, gelişen devrimi engellemek için özellikle metropollerde burjuva devlet mekanizmasını çeşitli yöntemlerle güçlendirmeye çalışıyordu. Buna karşın II.Enternasyonal partileri revizyonizme kayarak burjuvaziye uzlaşma siyasetine koyulmuşlardı. Bu nedenle, burjuvaziye karşı yeni savaşım yöntemlerinin geliştirilerek, uluslararası sosyalist harekete egemen olan bu revizyonist partilerin etkisiz kılınması ve işçi sınıfı hareketini yeniden savaşçı partilere kavuşturmak zorunluluğu ortaya çıkmıştı. İşte Lenin, böylesi koşullarda mücadeleye cevap verebilecek yeni tip proletarya partisinin ideolojik ve örgütsel temellerini attı. Bu anlamda Lenin'in oluşturduğu ve yönlendirdiği Bolşevik Partisi, yeni tip partinin ilk ve en önemli örneğini oluşturuyor. Bolşevik Partisinin ortaya çıkması ve Büyük Ekim Devrimini gerçekleştirmesi, çağımız dünya tarihinin en önemli olayı ve eski sosyal demokrat partilerden yeni tip proletarya partisine doğru radikal bir dönüşümle niteliksel

bir sıçrama sağladı.

Lenin, devrim mücadelesini başarıyla sürdürebilmek için işçi sınıfının iyi örgütlenmiş bir öncü müfrezesi olacak bir partinin yaratılması gereği üzerinde önemle durdu. Çünkü sadece ortak bir amaç etrafında bir araya gelmiş, sıkı örgütlü merkezi bir parti, proletaryanın mücadelesine öncülük edebilir ve burjuvaziye karşı mücadeleyi sonuna kadar sürdürebilirdi. Bu nedenle Lenin, katı ve bilinçli bir disiplini, ideolojik ve örgütsel birliğin yaşamsal bir etkeni ve onun savaşçılığının zorunlu bir koşulu sayıyordu.

Lenin'in titizlikle üzerinde durduğu örgütsel ilkelerin temeli, RSDİP'in 1903'deki II. kongresinde atıldı. Bu Kongre, yeni bir parti programı vetüdüğü onaylayarak, program ve taktik sorunları üzerinde ilkesel birlik sağladı ve resmi bir tüzükle bütün grupları biraraya getirip içinde eritecek birleşik merkezi bir partiyi oluşturmayı başardı. Aynı zamanda RSDİP II.Kongresinde Lenin, Rusya'da o dönemin Batı Avrupa reformist partilerinden tümüyle farklı olan yeni tipte bir partinin kurulması için büyük çabaların başarılı sonucunu da büyük ölçüde aldı.

Böylelikle Lenin, tüm dünya işçi hareketinin kazandığı deneyimin bilimsel bir analizi ve yaratıcı marksizmin sağlam temeli üzerinde devrimci bir proletarya partisini kurmuş, yeni tip partinin teorik, politik ve örgütsel ilkelerini ortaya koymuş ve bunları yeni tarihi koşullara uygun olarak sürekli bir biçimde geliştirmiş ve zenginleştirmiştir. Bolşevik partisinin kuruluşu ve güçlendirilmesi Lenin'in Rusya ve uluslararası işçi hareketine en büyük hizmeti, tüm dünya emekçilerine en büyük devrimci mirasıdır.

Çağımızda ulusal kurtuluş savaşını veren halklar da leninizm bayrağını yükseltmek

Nikaragua Gelişip Güçleniyor

1979'da kanlı somoza diktatörlüğünü devirip, iktidara gelen FSLN, Daniel Ortega önderliğinde ülkede toplumsal kurtuluşu sağlama yolunda, başta açlığa, fuhuşa, cehalete karşı savaşırken, bir yandan da ABD emperyalizmine ve onun uzantısı olan Kontra karşı-devrimcilerine karşı amansız bir mücadele yürütüyor.

Devrimci iktidarın Somoza diktatörlüğünden aldığı mirasın bilançosu kısaca şöyleydi: Ülke nüfusunun yarısından fazlası temel besin ihtiyacını alamamakta, 9 yaşından küçük çocukların % 20'si gıda yemeliğinden ölmekteydi. Fuhuş adeta başta gelen ticaret işlerinden biri haline almıştı. Geniş ve verimli topraklara sahip Nikaragua halkı sefalet içinde kıvranıyordu.

Sandinistler işe, okuma-yazma seferberliği, kooperatifleşme ve değişik alanlardaki reformlarla başladılar. Kısa sürede açlığa ve fuhuşa son verildi. Tarıma önem veren iktidar, toprak reformuyla Nikaragua köylüsünü layık olduğu toprağa kavuşturdu. 1979 öncesi, tarıma elverişli toprakların %40'ı özel mülkiyetin elinde idi. 1984 yılında bu oran %12'ye düştü. Somoza ailesinin elindeki geniş topraklar kamulaştırıldı. Büyük devlet çiftlikleri ve tarım kooperatifleri kuruldu. "toprağın çalışana ait olacağı" ilkesi büyük bir başarıyla uygulandı.

Ülke içinde tüm alanlarda yeniden örgütlenmeye gidildi. Bugün ülkede tüm meslek dallarında örgütlenmeler mevcuttur. Bunlardan birisi de 1980'de kurulan UNAG (tarım ve hayvancılar birliği) dir. 80 bini aşkın üyesiyle Tarım Bakanlığında söz ve karar sahibi bir örgüttür. UNAG özellikle kırsal alanlarda, tarım ve hayvancılıkla uğraşan tüm köylülerin sosyal ve eğitim sorunlarıyla da ilgilenmektedir. Diğer mesleki kuruluşlar da UNAG örneğinde olduğu gibi kendi alanlarında söz ve karar sahibidirler. Ve sorunların çözümünde belirli sorumlulukla-

rı var.

Nikaragua devrimci iktidarı, ülkenin içinde bulunduğu sorunların çözümünde oldukça bilinçli ve devrimci bir tutum takınmaktadır. Sorunların çözümünde ilk olarak halkına güvenmekte ve bu yönde örgütlemelere girerek halkını seferber edebilmektedir. Ülkenin temel besin gıdalarının üretimi sorununda halkına şu şiarla gitmekte: Ülke temel besin ihtiyacını kendi üretimiyle karşılamalı ve ürünlerin kalitesini gün geçtikçe daha bir arttırmalıdır.

Devrimin ilk yıllarında maaşlar yükseltildi. fiat kontrolleri sıklaştırıldı. Bu durum halkın tüketim gücünü arttırırken, tüketim mallarındaki istem de arttı. Şu anda halkın bu istemi tam olarak karşılanmamaktadır. Ama bu doğrultudaki çabalar aralıksız sürdürülmektedir. Eğitim alanında da özellikle kırsal bölgelerde okuma-yazma sorunu tam olarak çözülmüş değildir. Bunun nedeni, başta Kontra karşı-devrimci saldırganların köylerde, üretim merkezlerine, okullara vb. kuruluşlara karşı bozguncu saldırılar yapmasıdır. Kontralar CIA'dan aldıkları talimatlarla özellikle halka hizmet götüren kuruluşlara saldırarak yağma politikasını güdüyorlar. Bu da devrimci iktidarın kırsal alanlardaki hizmetlerini zorlaştırıyor. Buna rağmen , devrimci iktidar 1981'de yaptığı kırsal alanlara yönelik program ve projelerinde, başta sosyalist ülkeler olmak üzere, diğer dünya demokratik kuruluşlarının yardımıyla büyük başarılar sağlamıştır. Bugün Nikaragua'da temel besin maddelerinin üretimi garantiştirilmiştir. Temel besin ihtiyacını artık kendisi karşılamaktadır.

Nikaragua'nın tarım alanındaki gelişmesine (diğer alanlarda olduğu gibi) Sovyetler Birliğinin büyük katkıları olmuştur. Yeni ve modern tarım makineleri ve kendi uzmanlarıyla birzıt üretime yardımcı olmaktadır. Nikaragua'nın bualandakibaşarıları diğer

ülkelerde de ilgi ile izlenir olmuştur. BM'in Latin Amerika ülkelerindeki tarım sorunlarıyla ilgili birlik organı CEPAL, bu başarıyı defalarca örnek olarak göstermiştir.

Bugün Nikaragua devrimci iktidarının gerikalmışlığa ve Somoza haydutları Kontralara karşı başarılı bir savaşım verdiği ve halkın tam desteğini kazanan demokratik bir iktidar olduğu gerçeği tüm dünya kamuoyu tarafından onaylanmaktadır.

Bunu, eski CIA şeflerinden Philip C. Roettinge bile şu sözlerle dile getiriyor: "Nikaragua iktidar, ülkede çoğunluğun desteğine sahip, demokratik işleyişe sahip bir iktidardır", " ABD, 30 yıl önce Guatamala örneğinde yaptığı hataları şimdi Nikaragua'da tekrarlıyor." diyor ve ABD'nin Nikaragua'ya karşı giriştiği kampanyaları "yalanlar kampanyası" olarak adlandırıyor.

Tüm dünya kamuoyunun da bildiği gibi, ABD baştanberi Kontra haydutlarını yönetiyor ve finanse ediyor. ABD Vietnam dönemindeki uzman danışmanlarla Kontraların Honduras, EL-Salvador ve Kostarika'da eğiterek silahlandırıyor. Reagan son olarak devlet bütçesinden 100 milyon dolarlık bir yardım önerisini Kongreye sundu. Ancak dünya kamuoyunun ve Amerika halkının sert tepkilerine yol açan bu öneri onaylanmadı. ABD kongresi bu öneriyi red edince emperyalizmin yeni kanalları devreye girdi. Bugün ABD bu yardımları değişik kurum ve kuruluşlar aracılığıyla sürdürmektedir. Bu örgütlerin başında, 1967'de Tayvan'da, ABD, Güney Kore, Tayvan ve İsrail'den gelen anti-komünist örgüt şefleri ve özel ticaret adamlarının katılımıyla yapılan bir konferans sonucu kurulan Dünya Anti-Komünistler Birliği (World Anti-Communist League) WACL adındaki örgüt gelmektedir. Bunun liderliğini ABD'nin emekli generali John K. Singlaub yapmaktadır. Ve bu örgüt bugüne kadar

D.ORTEGA

yaklaşık 100 ülkenin faşist grup ve partilerini üye olarak kabul etmiştir.

Singlaub'a göre WACL Kontralara bu yıl 30 milyon Dolar toplamıştır. İsrail FKÖ'den ele geçirdiği tüm silahları Kontralara göndereceğini beyan etmiştir.

WACL'in çalışmaları sadece Nikaragua ile sınırlı kalmıyor. 1985'in Eylül ayında Dalas'ta yapılan yıllık konferansında bu örgüt, Afganistan, Mozambik, Güneydoğu Asya ve Latin Amerika'daki karşı-devrim hareketleri için yardım kampanyası açma kararını almıştır.

Tüm bunların yanısıra ABD'nin Nikaragua'ya açık saldırıları da devam ediyor. Geçen ay içinde Kontralara silah taşıyan ABD'nin C-123 tipi bir uçağı Sandinistler tarafından düşürülerek CIA'nin Eugere Hasaenus adlı bir elemanı esir alındı. Ve ABD televizyonu ile yaptığı röportajda CIA tarafından görevlendirildiğini, Kontralara silah taşıdığını itiraf etti. Bunun üzerine te-laşa düşen ABD kontralarına saldırı emrini verdi. Ekim ayı sonlarında 70'e yakın Nikaragua köylüsünü esir alan Kontralar bu rehineyi kurtarmak için Nikaragua yönetimiyle pazarlığa oturmak istiyor.

Tüm bu olup bitenlere rağmen, ABD'nin açık desteğini alan Kontraların başarı elde edebilmelerine dair ne Nikaragua askeri liderleri ve ne de dış gözlemciler bir ihtimal dahi vermiyorlar.

Nikaragua Devrimci yönetimi, toplumsal kurtuluş yolunda emin adımlarla, ABD'nin burnu dibinde, gelişip güçleniyor.

Zafer, savaşan işçi sınıfı ve yoksul halkın olacaktır.

SEYİD RİZA Û SERHILDANA DÊRSİM.....

Ji R.16'an dom dîke

Dî serhildanên şerên rîz-gariya Kurdistanê de, serhilda Dêrsimê ciyekî giring distine. Bê guman divê li ser vê meselê lêkolîneke fireh û kûr çêbibe. Lê, di vê nîvisara kurt de amaq ne ev e. Sedemê nîvisandina vê nîvisarê ev e, ku ji bo biranina salvegera bîdardekirina serokê serhildana Dêrsimê S. Riza û bî kurtahi li ser jiyana wi agahdari pêşkêşî xwendevanan kirine.

Pêwîst e, ku mirov bide xuyakirin ku Dêrsim, hetani sala 1938 an qet tucari ne ketibû bîndestê Hukumeta Romê û Osmanîyan. Gelê Dêrsimê, bî mîrxasi serxwebûna xwe domand û li hember êrişên Osmanîyan û Kemalîstan xwe parast. Piştî çarçûrîna 1938 an, di jiyana gelê Dêrsimê de qonaxêki nû destpêkir û cara yekem bû, ku Dêrsim diket bin dagirtina Hukumeta M. Kemal Atatürk.

Programa çarçûrîna gelê Dêrsimê, di 1936 an de, dema meclîsa Tirkîyê vebû, di nîtiqa M. Kemal de baş hat zelal hat diyarkirin. M. Kemal di nîtiqa xwe de weha dibêje: " Ji karê me yê hundi-rin merhela herî giring ku heye, ew ji mesela Dêrsimê ye. Ev birina ku li hundir heye, ev kula xurab, divê bi çî bihaviyê bibe mal bîla bibe, ji kokê ve divê bêt jêkrin û bêt paqijkirin, di vê babetê de ji bo stendina biryarên acil divê ji hukûmetê re bîpîrsiyarîyên temam û fireh bêt dayin."

Li ser nîtiqa M. Kemal, di meclîsa Tirkîyê de li ser doza Dêrsimê biryar hat stendin û qanûneke nû çêbû. Li gor vê qanûnê herêmên Dêrsimê, Xarpêtê û Cebexçûrê (Bingolê) kirin mîntîqa mufetîşîya umûmîya sêyemîn û General Abdullah Alpdoğan ji bû serokê vê mîntîqê. A. Alpdoğan van 3 bîpîrsiyarîyên giring girt ser xwe: 1- Mufetîşê umûmîya sêyemîn, 2- qumandariya gîştîya Dêrsimê, 3- Waliyê Dêrsimê.

Piştî ku hukûmeta Tirk kir û barên xwe xilaskir, A. Alp-

doğan hat Xarpêtê (Elazizê) û dest bî avakirina teşkilata askeri û siyasi kir. A. Alpdoğan, di gal hevalên xwe ve ji aliyekî ve haziriya karûbarên êrişê domand, ji alîkî ve ji xebatên xwe yê siyasi meşandin û bî hînek eşîrên heremê ve têkiliyan danin da ku bîkarîyên ji berberîya (zîdiyatiya) nav eşîrên Dêrsimê fêde bîstin û hînek eşîran bîgîrin ba xwe, tifaqa Kurdên Dêrsimê xirav bîkin, wan qels bîkin û di pêkanîna programa xwe de serfiraz bîbin û bigihîjin amaca xwe.

Kumandan A. Alpdoğan li herêma Dêrsimê, Xarpêtê û Cebexçûrê hukûma askeri îlan kir, tedbirên nû stend, ji gel teslimkirina çekan xwest. Ji alîkî ve, ji bo xapandina gel hînek vadan da ji aliyê din ve ji tehdîdên mezînan belav kir da ku gel ji tîrsa xwe daxwazên hukûmetê bî ci bîne. Ev propaganda wan li ser hînek eşîran tesîra negatîv kir û berberîya ku ji berê ve di nav eşîran de hebû pîrtir kûr û fireh kir û pêşta bir. Li hember van daxwazan, hînek eşîran bê terefiya xwe eşîrêrîyê kirin, hînekên ji di gal hukûmetê ci stendin û herweha di nav eşîrên Dêrsimê de yekitiyeke xurt pêk nehat. Ji bo piştgîrî û yekitiya eşîran Seyid Riza û Eli Şêr gelek xebitîn lê bîxabînan di wî wî de serfiraz nebûn. Encax eşîrên ku ji hev re dost bûn di nav xwe de tifaqa çêkirin. Ev dû bendîtiya ku di nav eşîran de hebû, bû sedemê qelsketin û têkçûna serhildanê.

Li ser rewşa eşîran em dikarin navên van eşîran bîdin xuyakirin: Eşîrên Hozatê teslimên hukûmetê bûn û di gal wan cih stendin. Eşîrên Ovacîkê, Koçan, Şemîkan, Mazgirt, Pilemûr û Nazmîyê bê terefiya xwe nişandan. Eşîrên Abasana jorîn, Ferhedan, Kerebelîyan, Bextiyar, Yusîfan, Demnan, Heyderan û ne bî tevayî eşîra Kalan di nav xwe de itîfaq çêkirin û li hember êrişan şerê serhilda-

nê domandin.

Dî zivîstana 1936 an de ordiya Tirk haziriya xwe teva kir, lê ji ber ku zivîstan bû nikarîbû dest bî êrişê bîke. U bî bahara 1937 an re li çar aliyê Dêrsimê bî balafirên şerê dest bî bombebaranê kirin. Dî merhela yekemîn de ordiyên Tirk ji neçari paşve dîkşîn. Lê hukûmetê haziriyeke mezînan kiribû û kolordiyên Erzuromê-Ercincanê û karargeha balafirên Diyarbekirê ji tevayî anîn Elazizê. U bî imdada hêzên xwe yê din ve bîrê kirin. Hukûmetê weha giringiya xwe dabû ser vê dozê ku pêwîst dîtin li herema Anadolê seferberîkî elan kirin û yê ku bûyîna wan 26, 27 û 28 bûn ji girtin eskeriyê. İsmet İnönî hat herema şer, teftîşa şer kir

Wek têt zanîn, S. Riza serokê serhildanê yê gîştî bû, E. Şêr ji serokê siyasi bû. Tevayîya Planên şer E. Şêr dîdan hunandin. Ew bî xwe miroveki zana, ronakbîr û helbestvan bû. Tevgera serhildanê, bîryar stendibû, ku E. Şêr herre Derveyî welat û ji bo piştgirtî û alîkari stendina navnetewayî bîxebite. Hukûmet ji bî rewşa E. Şêr dîzanibû û demek zûtîrîn dîxwestin E. Şêr bîkujîn. Ji bo pêkanîna wê planê, kumandar Şewket têkîlî bî bîrari S. Riza caşê mezînan Rêber re dani. Wî birin ba A. Alpdoğan. Gelek sozên mezînan pê re dan. U ji bo ku karîbe gelê xwe bîxapîne li heremek li dij ordiya Tirk şer kir û poşmaniya xwe ji S. Riza re şand. Lê S. Riza disa bî wî ne bawer bû. Bî wan fenên xwe ve ji bîl S. Riza bawerîya hemû eşîran girt. Rojeke ma bû ku dê E. Şêr ji herema şer derketa û bîçûya der ve yi welat, Lê Rêber ji wî haydar bû û ew li gal 11 hevalên xwe ve çûn mîvandariya E. Şêr. Dema ku E. Şêr bî hazîrkirîna xwarîne ve mîjûl bû, Rêber çeka xwe kîşand û bera E. Şêr da. Jîna E. Şêr ji dest avêt çekê xwe û bera Rêber û hevalê wî da. Lê hezar mîxabînan gule rastê Rêberê xayînan nehat û rastê hevalê

wî Efendi hat. Lê ser vê rewşa ha Rêber guleke din bera jîna E. Şêr da û wê ji şehît kir. Rêberê xayînan ji ber ku xwe bîke çavê hukûmeta Tirk û ji hukûmetê diyariya xwe bîgre, serê E. Şêr û jîna wî jêkir û bî xwe re bîr Elezizê.

Piştî bî dardakirîna S. Riza hukûmeta Tirk diyariya (hedîya) Rêber da û wî û kurê wî birin herema Teştak û bî gulên tîfangan wan kirin serad û çûne bigundê wî, gund wêran kirin û malbata wî ji sîrgunê Anadolê kirin.

Ordiya Tirk bî hovîtiyeke nedîti li Dêrsimê çarçûrînek pêkani. Dêrsimê şewîtdandin, wêran kirin. Bî deh hezaran zarok û zêç, kal û pîr û jînan û keç kuştin. Ordîya xwînrêj û barbar, bî hezaran zarok û jînan benzînan kirin û wan şewîtdandin.

Ordiya Tirk, ji aliyekî ve hovîtiya xwe didomand, ji aliyê din ve ji, bî dek û dolavan têkîlî bî serokên eşîran ve dîmeşandin. Bî vî armançê bî alîkariya waliyê Erzincanê ve têkîlî bî S. Riza re hat danîn. Waliyê Erzincanê, got ku hukûmet dîxwaze daxwazên Dêrsimê guhdari bîke û ji wan re li çareserkirîne bîgere. Li ser vî soz û bîryarî wali, S. Riza bî heyeta xwe ve çû Erzincanê. Hukûmeta vîrker dest da ser heyeta S. Riza û wan 5 ê îlonê 1937 an de girt û birin Elezizê û wan li wir bî darde kirin. Lê gelê Dêrsimê çekê xwe danî û bî mîrxasi şer domand

Bî destpêka bîhara 1938 an de ordiya Tirk, bî tank, top û balafirên xwe ve êrişê ser Dêrsimê kir. U herweha gelçûrkirîna ku di nivî de mabû temam kir. Gelê Dêrsimê bî mîrxasi di berxweda da. Teslimiyetê û bê şerefiyê qebûl nekîr. İro ji ordiya Tirk li Dêrsimê û li tevayîya Kurdistanê zîlm û zordariya xwe didomîne. Lê dawîya zîlm û zorê nin e. Serketin û serfirazîya neteweyê Kurd e. Ordîya îşgalkar dê dûr nêzik ji Kurdistanê bêt avêtin û malaştin.

serhişk çawa sernerm bû

Ajotoxê trêne di derbarê rawestokê (stastonê) de agahdariya da rêwiyên. Bî agahdariya ajotox re, her du ji ci hêz dan xwe û ber bî deriyê trêne ve meşiyên. Lî ba deri, lî piyan bî stûna navê girtin û benda vekirina deri man. Trêna Stockholmê ya bî erdê dî rawestoka navendi de rawesta. Trêne bî careke de deriyên xwe vekir û zîkê xwe vala kir. Herdu rêwiyên me jî, jî zîkê trêne derketin û rast meşiyên. Lî pêş wan pêlikên (derencên) otomatik hebûn. Herdu lî dû hev bî lez meşiyên ser pêlikan. Lî ser pêlikan xwe dan ali rastê û rawestan. Lê pêlik dî bî wan de xweş xweş dîkîşiyên.

Yek jî wan kincên çik spi lî xwe kirî bû. Dî bî ronahiya leman de wek kevoka aştiyê spi dîkir. Qîrewata wi ya deq deqî dî stû de lî ba dîket. Berçavîka wi dîçirîsi. Diçe tiqa wi bû dîkeniya. Kêf û şahî jê dîbariya. Jî kêf û şahiyê xwe jî bîr kirîbû. Nîzani bû ku lî ku derê ye. Jî nişka ve nigê wi ket nav terka pêlikê. Devûrû çû erdê. Hevalê wi jî lê leqti û bî ser de ket. Lî derê pêlikê ketin ser las tîka reş. Dî dawîya pêlikan de lastikên reş hebûn. Bî axin û ofên destên hev girtin û rabûn piyan. Eşya û paketên ku dî destên wan de bûn, tev lî erdê belav û welav bûn. Baqên kulîlkên sor û spi jî nav kaxîzên pêçayî bazdan der... Brîndar bûn... Xwîna sor jî wan dîçûn... Yê sor hin jî sor bûn û yê spi gewr û cûnî bûn! Kevoka aştiyê, tûk kir erdê, kulîlkên xwe yê jîndar û brîndar berhev kir. Kincên xwe yê spi weşand. Dîxwestin qîrîş û tozên wan bigre. Paqî bike. Ax, lê hezar mîxabin lastikên pêlikan, kincên wi lewîrandîbûn... Jê ne dîçûn û hin jî dîhatin lewîrandin. hevalê wi jî, çentê xwe jî erdê rakir, gîrîşand û avêt milê xwe. Û bî rê ketin çun.

Moralê kinclewîti gelek şîkestiya bû. Enî çîqîrî, lîv şîndilî û dîrêjî bû û mûrê wi bû mûrê helawçiyên. Wext ket bîra wi û jî nişka re lî qadhejmara (saeta) xwe mêze kir:

— Heywaxxx! wext çû, ez gelek dereng mam.

Pê re lezand û gavên fîreh avêt. Vegerî ya gazi hevalê xwe kir:

— Bîmeşe an ez dîçim.

Jî tunêla bî erdê derketin der. Dî deriyê milê rastê de zîvirin û derketin çarşiyê. Kinclewîti carek dî lî kincên xwe nihêri. Destê xwe lê xîst û bû niçe-niça

wî. Carek lî xwe û careke dî lî hevalê xwe... Hevalê wi xwe ranegirt:

— A Destê xwe ne de pê, hin jî genî dibe. Ka bînerê delînga te ya dî hin jî berbat buye. Bîmeş, em bî lez bîçin; otobus lî hember e dê bîçe. Heger em wê birevînin dîvê em qadhejmarek lî vir ra westin. De heydê zû, zû...

Bî rê ketin û qederek meşiyên û gehîştin ba lembeyên trafikê ku derbasî alî dî bîbin. Jî bo alî wan lembe sor pêket. Rawestan. Cade û kolan xîr û xalî bûn. Kes tune bû. Qet deng û qeretûnên otomobîlan jî ne bûn... Bî tenê lembeyên trafikê yê sor, zer û kesk pêdiketin û vedîmiran. Jî nişka ve dî kolana hember de otobusek derket û vîre vîreke tûj, bê dengî û tenahiyê jî navê rakir. Otobuse dema fetil da xwe herdû lembên wi da ser berçavîkên kevoka aştiyê ya lewîti. Pê re otobus çû lî hember wan rawesta û çend xort û keçên swêdî yê porjûjî û yê qûnpîne jê derketin der. Wêk canîyê tetîrxan dev lî hev dîkîrin û bî hîq û fiqê lî hev sîwar dîbûn... Herdû heval lî ba lembe trafik rawestan û çavekî lî lembê û bî çavê dî lî wan temaşe kirin. Bîsteki weha man û paşê yê kincê reş dît ku lembe kesk pênaqeve, xwe ranegirt û meşîya aliyê dî. Lê kevoka aştiyê wek mamê Mus lî ciyê xwe ma. Yê dî qasî çend deqîqan lî aliyê dî benda wi ma; lê ne kevoka spi jî ci dileqe û ne jî lembe kesk. Hevalê wi bî awekî tîrş û tûre bî ser re qîriya:

— De were lo! Ne in û ne jî cin, kes tune. Çî wek dînan benda lembeyên bê xwedî rawestayî!

Kinc spi, na kinc lewîti xwe lî ba lembê rep kirîbû. Xwe tev nedîda. Hevalê wi çend caran jê re destê xwe lî ba xîst, wî, jê re serê dî mana "na" de serê xwe dileqand. Qet xema wî ne bû lê dîyar bûn, ku hevalê wi gelek acîz bûbû. Û destê xwe jê re weşand û pê re bî dengekî bilînd:

— were keko, were, were! Waxxxx gîdî mala minê!!

Dît ku naye; ev car bî hêrs ket. Bî hîşkî lîngê xwe lî erdê xîst û heta ku jê hat destên xwe bî ber devê xwe û gazi wî kir:

— Lo lo mal xravo, tu lî wir çola xwedê benda çî rawestiyayî? Lembe xîrabene. Wele heta beyanî jî tu rawestî dê ya kesk pêneqeve!

Bawer kir ku naye, kenîya û ber pê çû.

— Tu nayî, ez dîçim. Jî xwe rîya mîn û te ne yek e. Hêviya mîn ev e, ku tu îşev bîbî polisê trafikê. De bî xatîrê te!...

Paş ve zîvirî û da lîngan. Kevoka şehreza û aştiyê baş bawer kir, ku dî lembe de erze hene, ev car xwe tîje kir û derbas bû. Yek lî pêş û yê dî jî lî paş bî lez û bez dî qeraxê rê de dimeşiyên. Yê dawî deng lî yê pêşî kir:

A ka piçek hêdî here, ma tu jî mîn qehîrî bîrê mîn! Ka bîner ez jî te re çî dîbêjim.

Bî loq-loqe gehîşt hevalê xwe. Pê re bîşîrî:

— Bîrê mîn dîvê mîrov lî qanûn û lî rêbazan baş dîqet bike. An nabe. Bî ser hîşkî mîrov nagîje ciyekî. Tu dîbîni swêdî çîqas jî qanûn û rêbazên xwe re dîqet dîkin. Yê me ne weha ne. Lî welat jî em dîj her tîştî bûn. Em dîbînin ku swêdî çîqas jî rojname, televîzyon û radyoyên xwe bawer dîkin. Heta ku dor bê ser qanûn û rêbazan jî xwe êvar e. Bî rasti mîn xwe lî vê derê nas kir. Jî xwe jîyan jî ev e.

— Na lo bî rasti me xwe dî demeke pîr kin de wenda kir. Em jî swêdîyan bêtr bûn swêdî. Xwezi bes trafik bûya! Pîrs, ne ev e.

Kinc spi pozê xwe kîşand û bersîva wî da:

— Çawa heger dî çuncîkek de polisê derbîketa me çî dîkir? Ma qey tu nîzani hema lî her derî hazîr in.

Destê xwe bîr berîka xwe, jî paketa Gula Blend cîxareke derxîst û kir nav lîvên xwe. Pê re paketa xwe gîrt û benda berîka xwe. Jî berîka xwe ya dî hestê xwe derxîst û cîxara xwe pêxîst. Dema ew bî cîxara xwe ve mîjûl bû hevalê wi çend gav pêşve çû. Bî lez gehîşte wî. Gulpeke kafîrkani lî cîxara xwe xîst û dîyê dî bêvîlên xwe de berda. Çend mîtro lî pêş wan, lî devî dergeheki çavên wî bî kesekî qîrase ket û kincên wî yê fermî lî ber ronahiyê çîrisin. Jî ber ku dîtîna xwe bî hevalê xwe bîde pejrandîn fersend ev fersend bu, bî hîşkî destê xwe da ser gîrmîlê hevalê xwe û:

— Tu jî xwe re dîbîni, ka balê xwe bîde pê; ne wek mîn e! Wêk şeytan çawa lî wê derê rawestaye.

KERKÜK'E SARKMA ÖZLEMİ...

Baştarafı Sayfa 1'de

"Hatta kurulacak cumhuriyet, otonom bölge veyahut muhtar idareyi ABD ve SSCB de Türkiye ile birlikte garantör devlet olarak garanti edebilir. Tedbirmi yok, teklif mi yok? .. En acı yokluk insiyatif yokluğudur... Kıbrıs'ta da neticeye varılmayıp, insiyatif yokluğundan, mecburen çıkarma yapıldığındandır..." (Tercüman, 19 Ekim 1986)

Diğer yandan, politika kulislerinde zayıf bir ihtimal de olsa, İran'ın, Saddam rejimini yıkması ve yerine alternatif üretmemesi halinde, E.Göze'nin önerdiği "çözüm" biçimlerine de yeşil ışık yakabileceğinden söz ediliyor. Nokta ise, "Türkiye ile İran bölgenin geleceğine ilişkin çok gizli görüşmeleri sürdürüyorlar" diyor. (Nokta. Der. s.43) Ve daha neler, neler...

Ancak, bu ve benzeri "senaryolar", Kerkük'e sarkma özlemi içinde bulunan Türk devletinin, aynı zamanda "çok bilinmiyenli bir denklem"le karşı karşıya olduğunu ve ne yapacağını bilemediğini de gösteriyor. Nitekim

Çand û pişe

Hevalê wi qet guh neda pê. U lê mêze ji nekir. Wi pîrsa xwe nûcar kir. evcar hevalê wi, bi aweki tal lê mêze kir û bersiva wi da:

— Çi ye?

— Ka tu li hember çî dibini?

— Çi heye? Ez tişteki nabinim.

— Ew yê qrase ne polis e ku xwe li ba deri mit kiriyê?

Hevalê wi, li vi ali mêzekir, li wi ali mêze kir, polis nedit. Dida li der dora xwe baş mêzekir, polis tune bû. Çî bibine baş e? li ba dergeha bixaneyek, bi kincên dergehvanîyê dergehvanek dit. Dergehvan ji xwe re cixara xwe dikişand. Bi ditina dergehvanre bi awireke tûj û tal di ser hevalê xwe yê şehreza ve veriya û serê xwe hejand û lezand. berê xwe da kolana din, xatir jê nexwest, bi lez firizand û çû...

Belê, wi hişt û çû. Li milê rastê veriya û li kolana dirêj kar bû û rê kudand. Rê dirêj bû. Lê ew kûr di-

E. Göze, bunu, "insiyatif yokluğu" biçiminde ifade ediyor. Oysa şarlatanlık ön sıraları kimselere kaptırmayan Türkiye yalnızca "insiyatif yokluğu" içinde değil, özellikle bölge sorunlarının kazandığı boyutlar karşısında açık bir politik çözümsüzlük ve acz içindedir. Çünkü, ABD ve NATO'cu emperyalistler, Türkiye'nin yükümlülüklerini yerine getirmesini, Irak'ın aleyhine gelişen İran-Irak savaşında artık devreye girmesini ve bölgedeki demokratik, Anti-emperyalist ve radikal gelişmelerin önüne dikilmesini, daha doğrusu müdahale etmesini istiyorlar. Hatta İran yönetimi ve bölge ulusal kurtuluş güçleriyle belli bir dayanışma içinde bulunan Suriye'yi de bir bakıma bunun için tehdit ediyorlar. İkincisi, daha önceleri de belirttiğimiz gibi, söz konusu emperyalist-gerici plan, tekeli Türk burjuvazisinin de çıkarları ile çıkıyor. Şimdiye kadar İran-Irak savaşından yararlanan her iki ülkeye birer pazar olarak kullanılan sömürgeci Türk burjuvazisi, dengelerin değişeceği

fıkırıya.. Çend sal paş ve çû.. Welat hat bira wi. Ew û xwe diyê kincê spi heval bûn, hogir bûn. ew çax xwedi kincê spi şoreşger bû, hem ji leşkerbû! Wi çav ji şêr ne dukuta. Tûj bû û bobelatê xwedê bû. Agirê kulê bû! Deqê nav çavê dijmin bû...

Bi "êvarbaşa" hevaleki re, serê xwe bilind kir û raman û bûyerên ku di serê wi li hev dıxıstın tev belav bûn. Rastê hevaleki nû hatî bû. Destên xwe dane hev. Rızgar!...

HÊVİYA GEL'İ
OKU
OKUT

Mektup...

nen şöyle diyor: "Bunlar sürekli toplantılar yapıyorlar, birsürü insanla ilişki kuruyorlar, dikkatli olmak lazım, bunlar bir hafta sürmez içeri düşerler." Bu tür dedikodular, insanları ürktmek ve yıldır-

bu alanda yeni bir "arpalık" bulmak ya da en azından Kerkük petrolünde "hak sahibi" olmak istiyor. Üçüncüsü ve en önemlisi, bölgedeki değişimler ve gelişen Kürt ulusal hareketi, Kürdistan sorununa yeni boyutlar kazandırıyor. Bu ise, Türk devletini ciddi bir biçimde tedirgin ediyor, onu kara kara düşündürüyor. Kuşkusuz bu, Kürt ve Kürdistan sorununu kullanarak şovenizmi şahlandıran burjuvazinin, müdahaleci yönelimleri için kitle desteğinin sağlanması bakımından da "elverişli olanaklar" sunuyor. Zaten sorunun yaygın bir şekilde tartışılmasının bir nedeni de budur.

Ama bütün bunlara karşın, "evdeki hesap pazara uymuyor." İşte çözümsüzlüğün ve aczin kaynağı da burada yatıyor. Madalyonun sadece bir yüzüne dikkatleri çekme "Yürekliğini" gösterebilen H. Esat Işık gibileri de, esas olarak bunu ima etmek istiyorlar. Zira Türk devleti, Kerkük'e müdahale ettiği anda, kendisini çok yönlü bir savaşım içinde bulacaktır. Dolayısıyla O, Kerkük'ü işgal edeyim der-

mak için de kullanılsa, butür polisiye sözlerin ortalıkta yaygınlaştırılması, bilerek veya bilmeyerek, devrimci örgütlerin aleyhine jurnalcilik görevini görür. Olayın bu yönü çok acıdır.

Sömürgeci burjuvazinin halkımıza yönelttiği saldırılar zaten akıl almaz boyutlardadır. Bu zor koşullarda, en kararlı ve en fedakar kadrolar devrimci mücadeleye daha sıkı sınırlanırken, birkısmı da süreç içinde örgütlü mücadeleyi bırakma yoluna gitmiştir.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen, örgütlü çalışmamızla günbe gün güçleniyoruz. Çünkü doğru ideolojik-politik hattımızla avantajlı durumdayız. Bu avantajı iyi kullanır ve çalışmalarımızda daha fazla fedakarlık edersek ürününü de alırız. Aksi halde, doğru şeyler söylemekten ileri gidemeyiz. Bu bilinç ve inançla her alanda daha fedakarca bir çalışma için ileri!..

Biji Tevgera Sosyalist a
Kurdistane!

E.REZAN—KURDISTAN

ken, hala sömürge olarak elinde tuttuğu Kürdistanın en büyük parçasını kaybetme sürecini hızlandıracak, Hatay'ı tartışmak zorunda kalacak ve Kıbrıs'taki bugünkü egemenliğini bile koruyamayacaktır.

Kerkük, Kürdistan'ın kopmaz bir parçasıdır. Kürdistan halkı ve onun kurtuluşçu güçleri O'nu Saddam diktatörlüğüne terk etmeyeceği gibi, O'na uzanan yeni yayılmacı elleri de kıracaktır. İkincisi, "Kerkük işgali", sadece Kürt ulusal hareketini değil, bölge ilerici güçlerini, Suriye ve İran yönetimlerini de doğrudan hedefleyen emperyalist gerici saldırı planının bir halkasıdır. Ve sözkonusu güçleri bu konuda atacakları geri bir adım kendi iktidarları bakımından da sonun başlangıcı olacaktır. Görev, bir bütün olarak Kürdistan'ı, Ortadoğu'daki ilerici, anti-emperyalist ve anti-amerikancı güçleri hedefleyen emperyalist ve gerici saldırılara karşı alternatif bir politika üretmek ve bu politikanın hayata geçirilmesinde kararsızlıklara yer vermemektir.

Yeni tip parti....

Lenin'in açtığı yoldan ilerliyerek zafere koşmaktadırlar. Artık yalnız gelişmiş kapitalist ülkelerde değil, az gelişmiş sömürge ve bağımlı ülkelerin ulusal kurtuluş savaşlarının da öncülüğünü büyük ölçüde leninist yeni tip proletarya partileri yapmaktadırlar 1917 Ekim Devrimiyle açılan, kapitalizmden sosyalizme geçiş ve ulusal kurtuluş savaşları çağında, ulusal kurtuluş devrimleri, dünya devrimci sürecinin ayrılmaz bir parçası haline geldi. Bu koşullarda, Marksist—leninist ilkelerin kılavuzluğunda işçi sınıfı partileri diğer emekçi katmanlara önderlik ederek ulusal demokratik devrimden sosyalist toplum kuruculuğuna geçiyorlar.

HÊVİYA GEL'İN
DAĞITIMINA KATIL

SEYİD RIZA Û SERHILDANA DÊRSİMÊ DI TEKOŞINA KURDISTANÊ DE DIJÎ

Seyid Rıza ji Rojavayê Dêrsimê, ji malbateke pêşeva û niştimanperwer, kurê Seyid İbrahim e. Ew, ji qebila Ocaxê û ji eşira Şêx Hesenan e. Û li herêma Kalmên Sor û Lirtikê, li gundê Derê Ari ji diya xwe bû. Pîştî mirina bavê xwe ji herêma Lirtikê derket çû li herêma Çiyayê Tûjik li gundê Axdadê ciwar bû.

Kurdên Dêrsimê ji S. Rıza re digotin Rizo, Rêber û lacê Baboyi. Ew, bi peyvên xwe, bi henekên xwe, bi rastîti û mêrxasiya xwe ve, ji alî gel ve gelek datin hezkirin. Ew xwedi nefseki biçûk bû, ji kal û piran heteni zarak û cûwanan, digel tevan dipeyiviyên, serê xwe bi derd, êşên wan ve dêşand û ji bo doza Kurd û Kurdistanê dixebitîyan. Ew miroveki xızan bû û car caran ji gel re henekan dikir û digot: " Ez feqîr Rizo me."

S. Rıza, di nav civatan de û di civinên kurdan de her tum digot ku: " Kurd hemû biran ne, kurd ji malbateke ne û her kurdeki denydar e ji bo avakirina Kurdistanê serbixwe û di vê rê de ger pêwîst be, divê disa deyndar e, ji bo mirinê di rîya Kurdistanê de."

S. Rıza, xwedi evineke mezin bû û ji mirovan gekel hez dikir. Em dikarin wek numûne meseleke Ermeniyên nişan bîdîn. Dema Romê Ermeniyên qirkirin, bi hezaran (dora "bist-sî hezari") Ermenî ji ber Romê reviyên û çûn xwe avêtin bextê Dêrsimê. S. Rıza ji, wan qebûl kir û li hem-

SEYİD RIZA.

ber daxwaz û êrişên Romê, Ermeniyên parast û wan paş ve neda Romê.

Qerektêreke S. Rıza ji hebû ku ev gelek tişteki giring e, di xebata tevgera doza serxwebûna Kurdistanê de ev jî, ev e, ku ew, tucar bi serê xwe biryar nedida. Li ser mesele û pêkanîna karûbaran, ew pêşî di nav civatê de munaqêşe dikir, raya tevan disend û paşê biryara xwe dida. Ev jî, di nav gel de ji bo pêştebiriya demokrasiyê û xebata kolektîv tişteki herî giring e. Li ser vê babetê, mirov pêwestiya nişandana numûneki S. Rıza dibîne.

Li ser şerê Dêrsimê, di nav

S. Rıza û waliyê Erzincanê Eli Rıza û mebûsê Erzincanê muftî Hecî Feyzî ku ji Ankara hatî bû, munaqêşeke li ser kaniyêke çêbîbû. Digel herdu heyetan bi hezaran mirov ciyabûn. Di dema munaqêşê de, li ba kaniyê, li ser dara tûwê, bi navê Kumo xulamêki S. Rıza rûniştî bû û munaqêşa heyetê guhdari dikir. Kumo, peyaki xort bû û di nav axaftina S. Rıza de, hema ji nişka ve deng li S. Rıza kir û bi zazaki weha got: "Rêber Rizo, ditinên te ne rast in," li ser vê gotina Kumo, di nav S. Rıza û xulamê wi de munaqêşe derket. Ew gelek peyivîn û dawî S. Rıza jê re got " kurê min, fikr û

ditinên te ji yê min rastir e" û zivri heyetê û munaqêşa xwe domand. Di munaqêşa xwe de ditinên Kumo parast. Li ser vê bûyerê, heyeta Tırko gelek ecebmayî ma û temamê cemmatê ji Kumo re çepikan lê xistin.

S. Rıza, bi tevî 11 çehremanên Kurd ve, li mehkema Elazizê, di 10.11.1937 an de cezayê dardakirinê xwar û ew di 18.11.1937 an de, li Elazizê, li meydana Genim di banga sibê de hatin bîdarda kirin. Ji wan 11 şêhêdên Kurdistanê yê nêmir em dikarin van çend navên jêrin bîdîn xuyakirin: Kurê S. Rızayê biçûk Reşîk Hûseyin, serokeşira Yûsufan Qember, serokeşirê Kureyşan Seyid Huseyin û Ali Axa.

S. Rıza, li ber dara sêpikê bi zazaki weha digot: "Ez 75 salî me û şêhid dibim û dikevîm nav şêhidên Kurdistanê. Dêrsim têkdîçe, lê kurdayetî û Kurdistanê dê bîji. Xortên Kurd dê tola me bigrînin. Bîla bîmre zîlmar, bê şeref û vîrek!"

Ji şêhidên Kurdistanê yê nêmir yek jê ji S. Rıza ye. Ew bi birûbawerîyê xurt, serê xwe di rîya serxwebûna Kurdistanê de da. Em bi gramîyêke (hurmeteke) mezin wi bi bir tînin û nav û doza wi di şerê rîzgariya Kurdistanê de didin jiyandin. Lê divê, em xetayêke wi yê mezin jî, ji bir nekin û jê ders bîstînin. Ew xeta jî, ew bû, ew dîlpaqj bû û bi safîtiya xwe bi sozê Erzincanê hat xapandin û ew ji bû sedemê dawîya jiyana wan. (Dumahik R.13)